

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznikov. — Inserati do 80 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inostranstvo 480.— Din.

Upravišтво: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Po odgoditvi Narodne skupščine

Odmevi včerajšnjih dogodkov. — Ogorčenje proti g. Vukičeviću. — Žalostna vloga klerikalcev. — Norčevanje iz orožniških vpokojencev.

Beograd, 17. decembra. Čeprav so iz vladnih krogov še pred par dnevi zatrjevali, da bo zasedala Narodna skupščina tik do božičnih praznikov, je bila včeraj na nedoločen čas odgoda, ker vlada ni pripravila nobenega gradiva, o katerem bi lahko Narodna skupščina razpravljala. Prihodnja seja se bo vršila najbrž šele v drugi polovici januarja. Opozicijski krogi neprestano odlaganje Narodne skupščine ostro kritizirajo in povdarjajo, da je to le dokaz, da Vukičevićev režim ne more prenesti stvarne kritike opozicije s Kmečko-demokratsko koalicijo na čelu.

Bojazen vlade pred Narodno skupščino se zrcali tudi v skupščinskih odborih. G. Vukičević se kljub ponovnim protestom ni udeležil sej finančnega odbora, dasiravno je bil v razpravi proračun vrhovne državne uprave, ki ga predstavlja on in bi torej moral braniti tudi njen proračun. Umevno je, da tako postopanje še bolj podkrepljuje očitke, da g. Vukičević Narodno skupščino namenoma omalovažuje.

Debata o odpravi dohodnine v davčnem odboru

Kmetko-demokratska koalicija je ponovila svojo zahtevo za takojšnjo odpravo dohodnine v prečanskih krajih. — Kompromisni predlog dr. Šečerova. — SLS se boji zamere pri vladi.

Beograd, 17. dec. Davčni odbor je sredi nadaljeval debato o odmeri davkov. Pri čl. 122 je bila brisana določba, ki pooblašča finančnega ministra, da se lahko odmera davka vsakokrat podaljša še za nadaljnje leto. Črtanje tega določila se je izvršilo na energično zahtevo SDS, ker se taka določba protivi vsakemu parlamentarnemu načelu. Členj 123. do 126. so bili sprejeti z manjšimi izjemami. Daljša debata se je razvila pri naslednjih členih, ki govorijo o pravici pritožbe davčnih obvezancev. Čl. 127. je bil spremljen v toliko, da mora davčni odbor vsakega davčnega obvezanca obvestiti o odmeri davka. Dostava obvestila je merodajna za pritožbeni rok. Čl. 128. je bil rezerviran, čl. 129. in 130. pa sta bila sprejeta z manjšimi izjemami. Čl. 131. je bil zopet rezerviran. Čl. 132. je bil na zahtevo poslanca Demetrovića spremljen tako, da morajo reklamacijski odbori vsako pritožbo vzeti v razpravo in da ima davčni obvezanec pravico prisostvovati razpravi o njegovem prizivu. Čl. 133. je bil rezerviran v svrhu ponovne redakcije, ker je zahteval poslanec dr. Popović dostavek, ki proži garancijo za rešitev vsake vlozene pritožbe.

Pred zaključkom se je postavil demokratski poslanec Milan Jovanović formalni predlog, naj se dohodninski davek s 1. januarjem 1929 ukine. Poslanec SDS dr. Popović je nato ponovil predlog, ki ga je postavil na včerajšnji seji Narodne skupščine poslanec Demetrović, naj bi se dohodnina ukinita že s 1. januarjem 1928 v vseh pokrajinah, kjer ta davek še obstaja, tako da bi se ta davek po 1. januarju 1928 ne bi več niti odmerjal niti plačeval. Dr. Šečerov je izjavil, da je izvedba tega predloga iz tehničnih razlogov nemogoča. S svoje strani pa je nato postavil sledeči kompromisni predlog: »V stremljenju po

izenačenju realnih davkov in z ozirom na to, da finančna administracija ne bi mogla obvladati težko pri uvedbi novega davka na skupne dohodke, smatra davčni odbor, da uvedba davka na skupni dohodek ne bo dala pričakovanih rezultatov niti služila pravičnemu obdavčenju ter izraža mnenje, naj se ta davek sploh ne uvede.«

O tem predlogu se je razvila zelo temperatna debata, med katero je poslanec dr. Popović izjavil, da bi rodila odklonitev tega predloga revizijo stališča opozicije glede ureditve države. Ta izjava in dopolnena deklaracija Svetožarja Pribečevića v Narodni skupščini sta vzbudili v vseh političnih krogih številne komentarje in dokazujeta odločnost akcije Kmetko-demokratske koalicije v borbi za izenačenje davčnih bremen in enakopravnost vseh državljanov.

Poslanec Kulovec je nato prosil, naj se debata odgodi, da bo lahko o predlogu prej razpravljala vlada. Radikal Mihajlo Ranković je predlagač za dr. Šečerovov predlog, naj se dohodnina ukine s 1. januarjem 1929. Zemljoradnik Voja Lazij je podpiral predlog poslanca Popovića, poslanec Demetrović pa je ostro reagiral na izjavo poslanca Šečerova, čaš da predlog Kmetko-demokratske koalicije iz tehničnih razlogov ni izvedljiv in je navedel v protidokaz postopanje bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića, ki je v proračunskem letu 1928 naknadno uvedel 500% in 300% določen. Ostro pa je protestiral proti predlogu poslanca Kulovca, povdarjajoč, da davčni odbor napravi svoj sklep, ki ga je vlada dolžna izvajati, ne pa da odbor izvaja sklepe vlade.

Končno je podal izjavo finančni minister dr. Spaho, ki je zahteval, da se razprava o tem vprašanju odgodi, dokler ne zavzame vlada svojega stališča. Predsednik je nato zaključil sejo ter objavil, da bo prihodnja seja odbora šele v torek popoldne.

Optimistična sodba o naši državi

Bukarešta, 17. decembra. Grški kralj Jurij, ki se mudi te dni na rumunskem dvoru, je v razgovoru z dopisnikom nekega atenskega lista izjavil, da nima namena potom revolucije ali političnih intrig doseči povratek na grški prestol. Pripravljen pa je vsak čas odzvati se pozivu grškega naroda, če bi ta potom plebiscita izrazil to željo. Naglasil pa je, da vedno z zanimanjem zasleduje razvoj dogodkov v Grčiji. Mnenja je, da mora Grčija napeti vse sile, da ne zaostane za drugimi balkanskimi državami. Za zgled je navedel Jugoslavijo, opozarjajoč na njeno veliko aktivnost na vseh poljih. Jugoslavija je po njegovem mnenju v kratki dobi dosegla lepe uspehe v vsakem pogledu. Osnovna je močno in izvežbano armado, gospodarska konsolidacija je na najboljši poti, pa tudi njen zunanje-politični položaj se je znatno zboljšal. Temu zgledu bo morala slediti tudi Grčija, če noče, da na Balkanu izgubi svoj vpliv.

Politično zatišje v Beogradu

Beograd, 17. decembra. Radi odgoditve Narodne skupščine in današnje državne prazničnosti je v Beogradu popolno politično zatišje. Proslava kraljeve rojstnega dne se je vršila zelo svečano. Ob 11. se je vršila v saborni cerkvi svečana služba božja, ki jo je ob velikih asistenci celibriral patrijarh Dimitrije. Kralj, ki je pričakoval pred cerkvijo častna četa kraljeve garde, je došel točno ob 11. Cerkevne svečanosti so se udeležili vsi ministri, vsi v Beogradu navzoči poslanci, korporativno diplomatski zbor v galamiformi in številni zastopniki raznih korporacij in organizacij. Sprejem na dvoru se letos niso vršili. Pač pa so se dostojanstveniki vpisali v dvorno sprejemno knjigo.

TITULESCU NEVARNO BOLAN

Bukarešta, 17. decembra. Zunanji minister Titulescu, ki že šest tednov radi bolezni ni zapustil svojega stanovanja, je smotil obolet na gripi. Radi visoke temperature je moral znova v posteljo. Zdravniki se boje, da se bo pridružila pljučnica, ki bi ji bolnik radi solone telesne onemoglosti podlegel.

Seja kmečko-demokratske koalicije

Prpriave za živahno akcijo v parlamentarni pavzi. — Vsi volilci so koalicijo z veseljem pozdravili in jo že tudi sami v praksi izvajajo. — Postopanje v finančnem in davčnem odboru.

Beograd, 17. decembra. Včeraj popoldne se je vršila v klubskih prostorih HSS skupna seja obeh klubov Kmečko-demokratske koalicije pod predsedstvom g. Svetožarja Pribečevića. Po nagovoru g. Pribečevića, ki je naglasil potrebo poglobitve stikov med vodstvom koalicije in organizacijami obeh strank, se je vršila razprava o delu med volilci za časa parlamentarnih počitnic. Sprejet je bil sklep, da se vrši prve dni januarja v Zagrebu veliko manifestacijsko zborovanje, ki se ga bodo udeležili pristaši obeh strank in ki ga bodo organizirale zagrebške organizacije HSS in SDS. Na predvečer se bo vršila konferenca delegatov obeh strank, naslednjega dne veliko manifestacijsko zborovanje, dan pozneje pa konferenca z zastopniki gospodarskih krogov, ki bo odločilne važnosti za nadaljno gospodarsko politiko Kmečko-demokratske koalicije zlasti v davčni in proračunski debati.

Nato so posamezni poslanci poročali o položaju v svojih volilnih okrožjih. Soglasno so ugotovili, da so pristaši obeh strank osnivanje Kmečko - demokratske koalicije pozdravili z odkritim veseljem ter da vidijo vsi prečanski sloji v koaliciji najboljšo garancijo za izboljšanje sedanega položaja. Pri tej priliki pa so poslanci tudi naglasili potrebo enotnega nastopa ne samo v Narodni skupščini, marveč tudi v občinah in v oblastnih skupščinah. Izkazalo se je, da so organizacije obeh strank tozadevno že same dale najlepšo inicijativo, kar je rodilo tudi razveseljevanje zunanjih uspehe.

Obširna debata se je vršila tudi o davčnem vprašanju: sprejeti so bili važni sklepi ki bodo merodajni za nadaljno postopanje koalicije. Soglasno je bilo osvojeno osnovno načelo, da bo kmetsko - demokratska koalicija vztrajno in z vsemi sredstvi nadaljevala borbo za izenačenje in pravično razdelitev davčnih bremen.

Pomen Društva narodov

Berlin, 17. decembra (be). Včeraj se je vršil v Kraljevcu na čast nemškega zunanjega ministra Stresemanna banket, na katerem je Stresemann izjavil, da je Nemčija akoravno velika država, zelo obubožana. Minister se je nadalje bavil z delovanjem Društva narodov in povdarjal, da je ta institucija povodom rešitve poljsko-litovskega spora napravila velike usluge svetovnemu miru in posebno Vzhodni Prusiji, ki je bila na tem sporu zelo interesirana. Ko bi obstojalo Društvo narodov pred vojno, je nadaljeval Stresemann, bi do svetovne katastrofe sploh ne prišlo. Končno je Stresemann povdarjal, velike zasluge predsednika Hindenburga, katerega moralna veličina je rešila Nemčijo iz velikih težav in pospešila njeno gospodarsko konsolidacijo.

MUSSOLINI SE SESTANE Z GRŠKIM ZUN. MINISTROM

Beograd, 17. decembra. Iz Rima poročajo, da se bo vršil prihodnje dni sestanek med Mussolinijem in grškim zunanjim ministrom Mihailokopulosom. Sestanek je v zvezi s pogajanjmi o arbitražni in zvezni pogodbi med Grčijo in Italijo, ki hoče s tem urediti svoj položaj na Balkanu.

Atena, 17. decembra (be). Grški zunanji minister Michailokopulos potuje v Rim, da sklene italijansko-grško arbitražno in prijateljsko pogodbo. V rimskih političnih krogih pripisujejo temu dogodku veliko važnost.

NESREČA NA MORJU

Berlin, 17. decembra. V Pirtfortu je zadela neka norveška ladja ob nemški parnik Asta, ki se je potopil. Mrtvo je bilo rešeno.

FRANCOSKO-ITALIJANSKI SPOR BO MIRNO PORAVNAN

Pariz, 17. decembra (ri). Francoski zunanji minister Briand je izjavil po seji ministrskega sveta, da je z Mussolinijem izjavo popolnoma zadovoljen in da upa, da se bo posrečilo poravnati francosko-italijanski spor.

KORUPCIJA V AMERIKI

Washington, 17. decembra (ri). Pravosodna komisija ameriškega senata je pričela preiskavo proti ameriškim senatorjem Borahu, Norrisu, La Folletu in Hefelinu, ki so obtoženi, da se proti plačilu 1,200.000 dolarjev s strani mehiškega predsednika Callesa zastopali v ameriškem kongresu mehiške interese.

MADŽARSKI VITEZI

Budimpešta, 17. decembra. Radi znanih dijaških izgrezov v Koložu (Klausenburg) je predsednik zveze madžarskih visokošolcev stavil rumunski zvezi akademikov predlog, naj bi se zastopniki obeh organizacij na rumunsko-madžarski meji dvobojevali, da na ta način po madžarskem vitežkem običaju poravnajo spore. Rumunski dijaki pa so bili dovolj pametni, da so to megalomansko ponudbo madžarskih študentov zavrnili.

Italijanska žito za Albanijo

Rim, 18. decembra. g. Valed slabe žetve in zgodnjega slabega vremena je Mussolini sklenil poslati v okolico Skadra pomoč, ki naj bi jo italijanski Rdeči križ razdeljeval brezplačno. Prva pošiljka 800 ton je bila te dni izkrcana v Sv. Ivanu Medua. Albanska vlada se je v imenu prebivalstva in vlade zahvalila italijanskemu poslaniku.

Iz ljubljanske kronike

Tragična smrt mladega kotlarja. — Podjeten fantič. — Skesan grešnik.

V kurilnici na Gorenjskem kolodvoru je kot kotlar uslužben 21-letni Franc Cilar, doma iz Dravclj. Mladenč je bil zadnje čase zelo potr, z nikomur ni spregovoril besede in čisto je tožil o bolečinah v trebuhu. Včeraj popoldne je Cilar nenadoma brez sledu izginil. Ker ga ob 14. uri ni bilo na delo, so njegovi tovariši poizvedovali za njim. Služaj je nanesel, da je neki delavec pogledal v rezervoar bazena vodne postaje v kurilnici. Prestrašen je opazil, da leži pogrešani Cilar v vodi na dnu rezervoarja, ne da bi se ganil. Alarmiral je takoj ostale delavce, naker so ti obvestili policijo in pozvali na pomoč zdravnika dr. Rusa. Dr. Rus je skušal utopjenca z umetnim dihanjem obuditi, vsi njegovi napori pa so bili zaman. Pomoč je bila prepozna, kajti mladenč je ležal že nad pol ure v vodi.

Kaj je gnalo mladega mladenca v smrt, ni znano. Morda kaka neozdravljiva bolezen, ni pa izključeno, da je samomor izvršil radi nesrečne ljubezni. Truplo so prepeljali v Dravclje.

Na glavnem kolodvoru so včeraj detektivi prijeli nekega 13-letnega fantiča, ki se je baš pripeljal z zagrebškim vlakom. Bil je to neki Franc K., doma iz Zagreba, dijak III. razreda gimnazije. Mladi in nadebudni Francek je namreč dan popreje svojemu očetu doma izmaknil 800 Din, si nakupil »šunt literature«, med drugim zbrane storije o Sherlock Holmesu, manjkali tudi niso splošni Buffala Billa, potem si je kupil tudi električno žepno svetilko in se napotil v širni svet za avanturami... Njegove avanture pa so se zaključile že v Ljubljani. Policija je obvestila Francetovega očeta, ki je prišel po sina.

Na policiji se je včeraj sam prijavil ves zgreven in skesan livar Ivan D. iz Vodmata. Povedal je dežurnemu uradniku, da je dan poprej doma v pijanosti razbil materi vse kuhinjsko pohištvo in orodje, polil riž in fižol s petrolejem in uganjal slične gluposti. Včeraj je imel fizičnega in moralnega mačka in čim je zvedel, da ga policija išče, je šel sam v Kanoso. Ker je obljubil, da bo škodo povrnil, ga je policija izpustila.

Težka nesreča na Sušaku

Sušak, 17. decembra. Danes zjutraj se je pripetila v sušaški luki težka nesreča, ki bi lahko povzročila veliko katastrofo, da je niso mornarji pravočasno preprečili. Okrog 8 zjutraj je prispel v sušaško luko parnik italijanske plovidbe »Trinadria«. V sled nespretnega manevriranja pri pristaniku se je 6.000 ton obsegajoča ladja z vso silo zaletela v potniški parnik »Costrela«. Udarce je bil tako silen, da je dobila »Trinadria« veliko luknjno, skozi katero je začela voda naglo udirati v notranjost ladje, tako da se je bilo bati, da se parnik v najkrajšem času potopi. Da prepreči katastrofo, so začeli črpati vodo v zadnji nepoškodovani del ladje, tako da se je vsled preobremenitve poškodovani del ladje dvignil iznad vodne gladine. Pri tem pa je ladja pritisnila na v luki stoječi parnik »Aequator«, ki je bil pri tem precej občutno poškodovan. Pristaniška oblast je uvedla preiskavo, da ugotovi, kdo je zakrivil nesrečo.

Madžarski parlamentarni klub v ČSR

Praga, 16. decembra h. Madžarski poslaniki, ki so sedaj v klubu nemških kmeticev zasledovali pozitivno državno politiko, so pred nekaj dnevi izstopili iz kluba, ker so se sprli s klubovnim vodstvom. Sedaj bodo skupno z dvema nemškima poslancema nemške kmečke zveze ustanovili svoj madžarski klub.

Potresni sunki

Stuttgart, 16. decembra. g. Danes ob 11.44 je zabeležen seizmografski lahni potresni sunk, ki so trajali kakih 60 sekund. Središče potresa je bilo oddaljeno 55 km.

Odgoditev čl. zbornice

Praga, 16. decembra h. Poslanska zbornica je danes sprejela zakon o novi ureditvi katastra in nekaj manjših zakonov za ureditev reda v Podkarpatski Rusiji. Nato je bila odložena za nedoločen čas. Predsedstvo zbornice je nato obvestilo načelnike klubov, da bo treba zbornico najbrže sklicati že 17. januarja na kratko zasedanje. V natatratu ob uri razprava o finančnem zakonu in državnem proračunu za leto 1928. Debata bo trajala do 3. zjutraj. Pričakovati je, da bo oboje sprejeto.

Borzna poročila

Ljubljanska in zagrebška borza danes radi državnega praznika nista poslovali. Inostranske borze.

Curih: Beograd 9.18, London 25.2812, Newyork 517.90, Pariz 20.5826, Milan 23.12, Berlin 128.21, Dunaj 73.08, Praga 15.28.

Klerikalci proti izenačenju davkov

Dočim uvajajo klerikalci z novim letom nove oblastne davčnice, so v Narodni skupščini glasovali proti predlogu, naj se dohodnina ukine s 1. januarjem l. 1927.

Dočim uvajajo klerikalci v Sloveniji za 50 do 60 milijonov novih oblastnih davkov, in ki se bodo začeli pobirati že s 1. januarjem leta 1928., so včeraj v Narodni skupščini glasovali proti najnovejšemu predlogu kmetosko - demokratske koalicije, naj se v prečasnih krajih ukine dohodnina.

Radikali in demokrati odločno odklanjajo uvedbo dohodnine za Srbijo in Črno goro, češ, da bi pomenjala dvojno obdavčitev. Nobenega dvoma ni, da obstajajo isti vzroki proti dohodnini kakor v teh pokrajinah tudi v prečasnih krajih. Toda vladna večina in ž njó vred kompaktno vsi klerikalni poslanci so soglasno glasovali, naj obstaja še nadalje davčna neenakost in davčna preobremenitev prečasnih krajev v letu 1928.

V letu 1928. bodo prečasniki kraji še nadalje plačevali dohodnino, pri čemer bo najhujše prizadeta Slovenija, kjer uvajajo klerikalci že z novim letom nove ogromne oblastne davčnice.

Izgovor namestnika finančnega ministra dr. Spaha, ki ga podpira tudi današnji »Slovenec«, da se tako hitro v prečasnih krajih pač ne more odpraviti dohodnina, pa ne drži, ker vidimo na drugi strani, da se v Sloveniji še mnogo hitreje uvajajo novi oblastni davki, ki se morajo 1. januarja leta 1928. po predlogu ljubljanskega in mariborskega oblastnega odbora množiti že v naprej izterjati.

Da so klerikalci glasovali proti odpravi dohodnine v prečasnih krajih, zbuja splošno začudenje in seveda v nič manjši meri tudi veliko ogorčenje. Treba se je samo spomniti, kaj so klerikalci govorili in pisali o preobremenitvi prečasnih krajev, ko so bili v opoziciji in ko so hodili pred volitvami po shodih, — sedaj, ko so na vladi in ko bi v resnici lahko kaj storili za omiljenje te preobremenitve, pa so glasovali za davčno neenakost!

Že včeraj smo opozorili, da so klerikalni poslanci zanemarili svojo dolžnost, ko se je sestavljala uredba o prenosu državnih poslov na oblastne samouprave, ker niso poskrbeli, da bi se stvarnim potrebam primerno zvišale postavke v državnem proračunu, ki se odstopajo po omenjeni uredbi samoupravam. Ugotovili smo, da je prav ta brezbržnost klerikalnih poslancev vzrok, da uvajajo oblastne samouprave nove davke, ako hočejo vsaj deloma doseči proračunsko ravnotežje.

Z ozirom na žalostno izkušnjo, ki so jo doživeli oblastne samouprave pri uredbi ob prenosu državnih poslov, bi bilo pričakovati, da bodo klerikalci ob prvi priložnosti skušali popraviti svoje grehe. Če že morajo uvajati nove oblastne davčnice, bi bilo pri-

čakovati, da bodo na drugi strani skušali zmanjšati državne davčnice in tako čim bolj zagotoviti finančni efekt nanove uvedbe oblastnih davčnic.

Z ozirom pa to, da se je že doslej splošno tožilo zaradi neznošnih državnih davkov, da propadajo trgovina, obrt in industrija, da se širi brezposelnost, da pada konzuma zmoglost najširših slojev, kar čutijo vsi producenti, med njimi tudi kmetijski stan, je namreč sigurno, da novi oblastni davki obstoječe gospodarske krize ne bodo omilili, marveč še poostriili. Zato je pričakovati, da finančni efekt novih oblastnih davčnic ne bo tak, kakor ga pričakuje oblastni odbor v svojem proračunu, vsled česar bo deficit neizogiben.

Če že ne zaradi drugega, bi morali klerikalci poskrbeti že zaradi možnosti plačevanja novih oblastnih davčnic, da se zmanjšajo državne davčnice in bi se davčna preobremenitev našega gospodarstva še bolj ne povečala. Zdrava pamet bi jim morala narekovati dolžnost, da store v vladi vse za takojšnje ukinitje dohodnine in podpro tozadevni predlog opozicije, kar bi neposredno koristilo njihovi davčni politiki v samoupravah.

S svojim glasovanjem proti ukinitju dohodnine so klerikalci ponovno pokazali, da jim ni mar za ljudske koristi, niti za samouprave, ampak samo za to, da se udrže za vsako ceno v vladi. Sprito tega dejstva se mora slovensko ljudstvo vprašati, kakšno korist ima od tega, da sedi minister dr. Gosar v Vukičevičevi vladi. Ali je za slovensko ljudstvo boljše, da je dr. Gosar v vladi in da klerikalci kompaktno glasujejo za § 44 fin. zakona, ki pooblašča vlado za redukcijo univerz, da glasujejo za nadalje plačevanje dohodnine, za davčno neenakopravnost in davčno preobremenitev Slovenije?

Klerikalcem je bila včeraj v Narodni skupščini dana prilika, da ublažijo nekoliko posledice novih vladnih davčnic, kljub temu so glasovali za ohranitev dohodnine. Svoje socijalno čustvanje so obenem dokazali tudi s tem, da so glasovali proti predlogu dr. Karnerja, naj se tudi orožniški vpokojencem prizna pravica do višjih draginskih doklad v smislu uredbe ministrskega sveta z dne 8. oktobra l. 1924, čeprav bi to veljalo državo le par stotisoč dinarjev in čeprav je že državni svet priznal orožniškim vpokojencem to pravico.

Še nikdar ni bilo klerikalno demagoštvo tako silno razkrinkano, kakor včeraj. Pokazalo se je v vsej svoji nagoti in sramoti, nad katero se zgrajata sedaj vsa poštena, z ljudstvom čuteča javnost.

Klerikalci so sami sebe obsodili.

začela streljati nani. Marko se je po prvih streljih zgrudil mrtev na tla. Orožniki so morilo prijeti. Priznala je svoj maščevalni čin, izgovarjajoč se, da je bila napadena. Porotniki so pa glasovali za umor in Mara je bila obsodena na smrt na vešalih.

★

Že včeraj smo poročali, da je zagrebška policija aretirala dva nevarna vlomilca, ki sta se potikala okoli pošte. Prva ju je opazila hišnica. Razburjena je obvestila poštnega upravnika Milana Zeca, da se neznana moška potikata okoli postlopa in ga sumljivo ogledujeta. Eden se je skrival za zid, kjer so okna blagajne. Upravnik je mislil, da se žena straši brez povoda, naročil ji je pa, naj ga takoj obvesti, če bi opazila kaj sumljivega. Upravnik je vedel, da v blagajni ni bilo denarja. Skrbelo ga je le za znamke, katerih je bilo za 1 milijon 200 tisoč v blagajni. Kmalu nato je hišnica zopet opozorila upravnika, da se sumljiva moška še vedno nahajata pri pošti. Tedaj je upravnik obvestil telefonično policijsko centralo, ki je takoj odposlala k pošti detektiva Dubičanca in stražnika Čuljaka. Preiskala sta poslopje in okolico, toda našla nista ničesar. Tretji redar ju je pa opozoril, da sta neznanka ravno odšla proti Učiteljskemu domu. Detektiv in stražnik sta jima sledila po zagrebških ulicah. Na vogalu Gunduličeve ulice sta stopila pred elegantno oblečena neznanka. Na poziv, naj se lexitimirata, sta odgovorila česko, da stanujeta v Mihanovičevi ulici. Detektiv je med tem odprl aktovko in čutil v njej nekaj trdega in težkega. Domislil se je takoj, da je to morda vlomilsko orodje. Detektiv je pograbil moškega, da bi ga zvezal. Njegov tovariš se je takoj spustil v beg. Za njim je tekel redar. Med detektivom in enim Čehom je nastala borba, valjala sta se po cesti in detektiv je končno podlegel. Neznanelec mu je pobegnil in ostavil na cesti svojo torbo. Redar je pa dohitel drugega in mu zagrozil, da ga ustreli, če se mu ne vda. Vlomilec se je ustrašil in redar ga je ukenil. Prihitel je tudi detektiv in odvlekel sta neznanka na stražnico. Pri njem so našli samokres z nabojem v torbi pa aparat za rezanje železa, en vzvod, dve pili za železo in še drugo orodje. Bilo je jasno, da je policija vjela dva nevarna mednarodna vlomilca. Pozno v noč so redarji vjeli tudi drugega zlikovca. Pri sebi je imel dva samokresa in tri škatle nabojev ter boksar. Vlomilca sta priznala, da sta nameravala vlomiti v pošto blagajno. Imela sta tudi hranilne knjižice za vsoto 100.000 Din. Končno sta tudi priznala, da sta pred dvema mesecema vlomila v neko trgovino v Pragi in odnesla 95.000 Kč.

Za kulisami svetovne vojne

Načelnik angleškega generalštaba maršal sir William Robertson je izdal svoje vojne spomine pod naslovom »Vojaki in državniki v letu 1914—1918«. — Zelo zanimiv je odstavek te knjige, v katerem se govori o načrtu Lloyd Georgea, ki je hotel leta 1916. organizirati zavezniško ofenzivo proti Avstro - Ogrski v smeri proti Trstu, Ljubljani in Dunaju, da bi prisilili Avstrijo k separatnemu miru, na kar bi zavezniški obračunali z Bolgarijo in Turčijo ter slednjič obkolili Nemčijo.

Kakor znano, so angleške in francoske čete z Robertsonom na čelu običale na zapadnem bojišču, ki je bilo edino odločilno. Zato je hotel Lloyd George stopiti s svojim načrtom pred državnike, kar se je tudi zgodilo na konferenci v Rimu. Državniki pa niso mogli sklepati o veliki zavezniški ofenzivi brez vojaških strokovnjakov. Lloyd Georgev načrt bi moral izdelati v vseh podrobnostih italijanski general Cadorna, ki je zahteval za ofenzivo 300 težkih in srednjih francosko - angleških topov ter 8 zavezniških divizij. Toda načrt je preprečila Nivelleova ofenziva v Franciji.

Po tej ofenzivi je Lloyd George zopet urgiral svoj načrt velike ofenzive preko Trsta in Ljubljane proti Dunaju, toda Robertson je ponovno nastopil proti, češ, da bi Nemčijo to ofenzivo s svojimi četami odbila in da ne zaupa generalu Cadorni, ki se kot vojaški strokovnjak ni posebno izkazal. Po Robertsonovem mnenju bi Avstrija in Nem-

čija parirali napad na Ljubljano s protinapadom v dolini Trenta, kar se je tudi zgodilo leta 1916. Tudi če bi zavezniški zasedli Trst, bi Avstrija po Robertsonovem mnenju ne sklenila separatnega miru, dokler bi se zavezniška armada ne blizala Dunaju.

Toda Lloyd George ni odnehal. Začetkom avgusta je na konferenci v Londonu prodrl s predlogom, naj zavezniški generalni štabi predložijo podrobno izdelan načrt v septembru. V Italijo sta Anglija in Francija poslali večjo množino težkih topov. Naenkrat je pa Cadorna izjavil, da se mora pripraviti na defenzivo, češ, da se pripravila sovražnik na odločilni napad na Italijo. Nekaj tednov pozneje so združene avstro-ogrske čete res napadle Italiane pri Tolminu in Lloyd Georgev načrt je postal iluzoren. Šele leta 1918. se je njegova ideja deloma uresničila, ko je prišlo do velike ofenzive na solunskem bojišču. Ta ofenziva je pokazala, da je imel Lloyd George prav. Kar je uvidel on že leta 1916., so spoznali generali šele leta 1918.

Proslava kraljevega rojstnega dne v Ljubljani

Rojstni dan Njeg. Vel. kralja Aleksandra I. je Ljubljana proslavila na svečan način. Že na predvečer slavnostnega dne so vsa državna in mnoga privatna poslopja razobesila državne in narodne zastave, danes jutraj pa je bilo na Gradu oddanih 21 topovskih strelcov. Dopoldne ob 10. je vladika dr. Bonaventura Jeglič daroval v stolnici sv. Nikolaja ob polnoštevni asistenci slovesno pontifikalno mašo, nakar je cerkveni zbor zapel zahvalno pesem Te Deum.

Službi božji so prisostvovali veliki župan dr. Vodopivec, divizionar general Kalafatović, oblastni predsednik dr. Natlačen, vladni komisar Mencinger, ves tujakšnji konzularni zbor, zastopniki raznih uradov, korporacij in društev, polnoštevilo so bili zastopniki tudi oficirji ljubljanske garnizije, rezervni oficirji. Slovesne maše se je udeležilo tudi mnogo občin.

Pred cerkvijo je tvoril časten špahir oddelek vojske v bojni opremljeni, s čeladami na glavi. Godba dravske divizijske oblasti je zaigrala državno himno. Med službo božjo, t. j. od 10. do 11. so bile vse trgovine zaprte, delo je počivalo v uradih in obratih, državni uradi so pa sploh zaprti.

Ob 9. je bila svečana služba božja v pravoslavni kapeli, ob 10. pa tudi v evangelijski cerkvi. — Po pontifikalni maši je bilo v čakalnici sekretariata velikega županstva vpisovanje zastopnikov, oblasti, uradov, korporacij in drugih ki so prišli na ta način čestitat kralju k rojstnemu dnevu.

Sport

Sport v preteklem tednu

Nogometu je začelo odločeno. Skoraj v vseh evropskih centrih je zapadel sneg, tako da so nogometne tekme izključene. Dunajska in praška profesionalna moštva o božiču večinoma gostujejo v inozemstvu, zlasti v južni Franciji, Italiji in Španiji; Sparto pa je že pretekli teden zaneslo v Orijent. V Carigradu je porazila oba vodilna kluba Bener Begitsche in Galata Serail s 6 : 1 in 8 : 1. Turki so se divili igri Čehov in njihovi listi poročajo, da so Spartanci praveci nogometni žonglerji.

Češkoslovaško - avstrijski nogometni spor še vedno ni poravnani, dasi je prvotno kazalo, da bo bojnik preklican in da se bo afera mirno poravnala. Te dni bi moral gostovati dunajski Slovan v Pragi proti Slaviji, avstrijski savez pa je gostovanje prepovedal. Slovan ima 3000 šilingov škode (okoli 8000 Din).

V Budimpešti se je preteklo nedeljo odigralo zadnje kolo jesenske prvenstva. V prvenstveni tabeli vodi Ferenzaros z 20 točkami pred Ujpesti in Sabario, ki imata po 17 točk. Hungaria je šele na četrtem mestu. — V angleški profesionalni ligi vodi Everton, ki je bil lani v nevarnosti, da pade v drugi razred. — Famosni centerlor dunajskega FAC baje koketira z Američani in ima že pogodbo v žepu, da nastopi s 15. januarjem za newyorški klub Brooklyn Wanderers. — Amerikarji tudi zelo mika madžarskega igrača Daderja, člana Hungarije. Dunajski savezni kapetan Hugo Meisl in madžarski savezni kapetan dr. Fodor jo mahmeta prihodnje dni v London. Vabila bosta angleška moštva za pomladna gostovanja na Dunaju in v Budimpešti. To so posledice bojkota Češkoslovaške, ki je sprta i z Dunajem i z Budimpešto. Angleži pošljejo v maju več svojih najboljših moštev na turnejo v Evropo. Igral. Horvath, član dunajskega Rapida, ostane pri sedanjem klubu, dasi se trdovratno vzdržuje vest, da se povrne v svoj matični klub Simmering.

Večje je zanimanje za zimski sport. Naši

smučarji pod vodstvom inženjerja Hansena prav marljivo trenirajo na Dovjem in se pripravljajo za zimsko Olimpijado v St. Moritzu. — Tudi Avstrija pošlje na zimsko Olimpijado svoje smučarje, svoje drsalce, dve hokejski moštvi, udeležijo se pa tudi sankarskih tekmoval. Če bo bivša svetovna prvakinja v umetnem drsanju ga. Jarosz-Szabo sodelovala, je še odprto vprašanje. — V hokeju na ledu bo tekmovalo 13 držav in sicer Anglija, Belgija, Nemčija, Finska, Francija, Italija, Češkoslovaška, Švedska, Švica, Kanada, Madžarska in 22. S. A. Visok favorit je Kanada, za drugo in tretje mesto pa se bodo borili Amerika, Češkoslovaška in Avstrija. Tekmovalja se prične 11. februarja. Prvo placirana evropska država je tudi evropski prvak. — Na Dunaju so te dni otvorili največje umetno drsalnišče na svetu, za katero so potrošili okoli 6 milijonov Din. Drsalnišče je last dunajskega »Eislaufvereina«.

Tudi iz bokerskega sveta prihajajo zanimive vesti. Gene Tunney, svetovni prvak v boks, je bil nedavno sprejet v avdienci pri prezidentu Coolidge-u. Coolidge je menil, da je Tunney bolj poben filmskem igralcu nego bokserju. Tunney je nato posetil tudi državnega tajnika za mornarico in ga prosil, da bi ga sprejel zopet med mornarje. Bil je namreč mornariški poročnik in sedaj namerava zopet preživeti na krovu kake križarke. — V Leipzigu je pretekli dni nemški prvak Diener porazil Breitenstraterra s knock-out in ga odpravil že v petem krogu. — Svetovno prvenstvo v boks srednje teže si je priboril Amerikan Longhran, ki je po točkah porazil svojega tekmeča Slatteya v 15 krogov trajajoči borbi. Mednarodna bokerska tekma amaterjev med Nemčijo in Norveško je končala s 5 : 3 točkami v korist Nemčiji.

Izredna skupščina JHS

Snoči se je vršila v damski sobi kavarne »Emonac« izredna skupščina JHS, in sicer na podlagi sklepa zadnje redne glavne skupščine v Zagrebu v svrhu spremembe novih pravil. Skupščina, na kateri so bili zastopniki vsi trije podsavezi, in sicer Ljubljanski, zagrebški in beograjski, je potekla zelo burno. Opozicija, ki so jo tvorili Primorje, BSK in Jedinstvo, ni hotela izročiti svojih poverilnic, marveč je stavila predlog, da se izvoli verifikacijski odbor, ki naj ugotovi, kdo ima glasovalno pravico. Dosedanja pravila pa izrecno poudarjajo, da ima to pravico samo savezni tajnik in ne verifikacijski odbor. Zato je skupščina ta predlog odklonila. Odklonjen je bil tudi predlog opozicije, da se izvoli predsednik zborovanja, kajti pravila določajo, da vodi glavne skupščine vsakokratni predsednik upravnega odbora JHS. Nato je nastala dolgotrajna burna debata, ki pa ni dovela do nikakih pozitivnih rezultatov.

Skupščina je bila dvakrat prekinjena, končno pa prešla na dnevni red: t. j. sprememba pravil. Opozicija se je nato kmalu odstranila, na kar se je zborovanje mirno nadaljevalo. Temeljna savezna pravila so bilo sprejeta, ostali savezni pravilniki in podsavezna pravila pa se bodo obravnavala danes popoldne, ko se skupščina nadaljuje. Sprejet je bil tudi predlog, da ostane sedež JHS v Ljubljani. Za predlog so glasovali razen predsednika in delegata Atene vsi delegati beograjskih, zagrebških in ljubljanskih klubov.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 17. decembra 1927; katoličani: drž. praznik; pravoslavni: 4. decembra, drž. praznik.

Jutri: Nedelja, 18. decembra 1927; katoličani: Prič. B. D. M.; pravoslavni: 5. decembra, Sava.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Opera: »Miloševa ženitev«. D. Kino Matica: »Regina«. Kino Dvor: »Strah na Sokolskem gradu«. Ob 20. na Taboru: »Skok preko kože«. Božična razstava v Jakopičevem paviljonu.

Predavanje v društvu »Soča«: dr. Ro. bič: »O Prekmurju«.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Drama: ob 15. »Snegulčica«; ob 20. »Hamlet«.

Opera: ob 15. »Bajadera«. Kino Matica: »Regina«. Kino Dvor: »Strah na Sokolskem gradu«. Marijono gledišče na Taboru ob 15.30: »Dolgin. bistrook in debeluhar«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bohinc, Rimska c., Levstek, Restleja c.

— Na kaj? — je vprašal Kelios začuden.

— Ah, da, saj še ne veste. Videl sem!... Takoj vam povem vse po vrsti. Poprej mi pa odgovorite, prosim, na nekatera vprašanja.

— Izvolite, — je dejal Kelios. Fortclus si je obrisal potno čelo: začel je hoditi nervozno po kabinetu in spravevati.

— Kje so bivši ljudje? — V varnem zavetišču, v rudniku Gauzankar v Tibetu.

— A Neznanelec?

— Živ in zdrav.

— Vsi so živi in zdravi?

— Ne, nekateri so padli med begom iz zaliva.

— Častniki?

— Vsi častniki so živi.

— Čemu ste prišli v Alpe?

— Zvedel sem o vsem od Jouvla.

Prišel sem na vas, d' Albaniac in generala Enona. A Leticija in Paul...

— Ah! — je vzklil Fortclus.

Roke so se mu tresle. Zakril si je obraz, kakor da hoče pregnati strašno vizijo.

— Kje je d' Albaniac? — je vprašal Kelios, dobro vedoč, da se mu je pripetilo nekaj, kar je spravilo Fortclusa iz ravnotežja.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Težka lovska nesreča. — Smrtna obsodba v Kotoru. — Oborožena vlomilca na zagrebški pošti.

V nedeljo se je pripetila v Beli Cerkv v Banatu težka lovska nesreča, katere žrtev je postal splošno znani in spoštovani posestnik Jakob Spahl. Spahl je bil strasten lovec in glavni namernik lova v Beli Cerkv in okolici. V nedeljo je odšel zgodaj zjutraj s svojimi tovariši na lov. Po lovu so se lovci ustavili v neki poljski hiši, da bi se okrepčali. Po zajtrku se je pripetila težka nesreča. Lovci so šli po vrsti iz koč. Za Spahlom je korakal Anton Jamplong. Spahl se je ozrl, da bi poveljeval v šali svojim kolegom no vojaško. Tedaj je neki lovec po nesreči zadrl v puškino kopito posetnika Jamplonga in puška se je sprožila. Puška je bila namerjena na Spahla, ki se je zaletel v trebuh, zgrudil ves krvav na tla. Ponesrečenca so takoj odpelali v Belo Cerkev in ga operirali. Šibre so mu popolnoma raztrgale brobovie. Šestdeset centimetrov črev so mu morali odstraniti. Preiskovalna komisija je dognala, da gre za nesrečen slučaj. Na smrtni postelji je Spahl izjavil, da je Jamplong njegov najboljši prijatelj in želi, da se ga ne paznjuje, ker ni kriv na ne-

sreči. Kmalu nato je Spahl podlegel težki poškodbi.

★

Pred kotorskim porotnim sodiščem se je zagovarjala le dni Mara Nikaljevič zaradi umora svojega bratranca Marka. Zanimivi so vzroki, ki so Maro silili k groznemu činu, ker hkrati pojasnjujejo prilike, v katerih živi narod v Boki Kotorski. Mara je že dolgo živela v sovraštvu z Markovo družino. Prepirali so se vedno radi neke dedščine. Nastali so prepiri in pretepi in na obeh straneh se je izkoristila vsaka prilika, da bi ena druga škodovali. Tako je pred letom Marko izrazil priliko, da je očrnil Maro. Videl je je namreč, kako je proti večeru vstopila v stajo in sledil ji je 60letni stavec Vuko Mitrovič. Vso vas je obvestil o Marini nezvestobi in so zaradi tega nastali med njo in Vukovo ženo burni prizori. Mara je zato sklenila, da se krvavo osveti: Marko je pa odšel na delo v Voivodino in ga zato Mara ni mogla dobiti v roke. Šele letos se je Marko vrnil in Mara ga je stalno zasledovala. Pod krilom je imela vedno skrit revolver. 16. novembra je Mara res naletela na samem na Marka in je

Jean de la Hyre:

87

500

D' Albaniac je šinila tisti hio v glavo misel, da bi prestregel niuna telesa in zmanjšal silo padca. Skočil je k skali in nastavlil hrbet. In zgrudil se je pod težo dveh teles.

Padec ni bil tako hud, kakor je d' Albaniac mislil. Ni se onesvestil. Ležal je na trebuhu in čutil, da bo lahko malu zopet na nogah. Nestrono je pričakoval, kaj se bo zgodilo.

»Je Leticija živa?

Drama se je odigrala sredi soteske med visokimi gorami in strmimi skalami. Toda imela je pričo, ki je videla vse, kar se je zgodilo.

Kelios in Jeanna sta letela v spremstvu Paula Verneila in Morica Gerina iz rudnika Gauzankar v Pariz.

V Gauzankaru je dobil Kelios telefonografsko zvezo s svojo agencuro v Parizu in zvedel od Jouvla, kar je vedel ta od d' Albaniacovi in Fortclusovi usodi ter o porazu ubornikov v srednjealpskih rudnikih. Od Jouvla je Jeanna

tudi zvedela o Lictijinih doživetjih in o tem, da je sestra zdaj na varnem.

Kelios je sklenil ustaviti se spotoma v srednjealpskih rudnikih, da se posvetuje z d' Albaniacom in Fortclusom ter ju odpelje skupno z generalom Enonom v nedostopno trdnjavo Gauzankar.

Kelios pa d' Albaniac in Fortclusa ni poznal. Pač pa je vedel, kje in najde. Fulcranov kabinet mu je bil dobro znan. Opetovano se je spustil na teraso nad lino v strmi skali.

Po radiotelefonografu je zvedel od Jouvla, da je sovražna vojska po zmagi zapustila alpske rudnike. Delniška družba za kovine bi morala zdaj popraviti razdelane rove, toda Kelios je vedel, da družba ničesar ne bo ukrenila, dokler ne dobi od vlade uradnega poročila o vzrokih napada na rudnike. To se pa ni dalo tako hitro urediti.

Inženjerji in rudarji prispo sem v najboljšem slučaju čez dva tedna. — si je mislil Kelios.

Zato med poletom nad rudniki ni bil oprezen. Oba aeroplana sta se srečno spustila na teraso, kjer je še vedno stal Faultonov aeroplan, s katerim so d' Albaniac, Giro in Coffi pripeljali iz Pariza generala Enona. K aeroplanu je bila pritrjena žična lestev. Kelios je pustil na

terasi pilota in njegovega pomočnika, sam se je pa spustil z Jeanno. Paul Verneilem in Gerinom po lestvi v Fulcranov kabinet.

Stoječ na oknu je zaklical:

— Jaz sem Kelios!

Dal je znamenje, ki ga Fortclus ni razumel, pač pa je bilo razumljivo Giro.

Kelios je spoznal Fortclusa po Jeanninem pripovedovanju. Zagledal je v naslonjaču sedečega generala Enona in se čudil, da ne vidi d' Albaniaca. Letalske maske ni mogel odložiti pred policijskim prefektom, ki bi bil takoj spoznal v njem sina generala Glottina in ravnatelja telefonografske agencure v Parizu Martiala Glottina.

Stopil je k Fortclusu in zašepetal:

— Pošlite Giro in generala Enona v sosednjo sobo. Nočem odložiti maske in govoriti v njuni prisotnosti.

— Dobro! — je odgovoril Fortclus. — Tudi jaz bi nerad govoril v generalovi navzočnosti.

Zapovedal je Giro odvesti ujetnika v sosedno sobo in zakleniti vrata. Giro je vstal, toda general Enone je odkimal z glavo, češ, da mu noče slediti.

— Sit sem vaših idiotičnih manir! — je vzklil Fortclus srdito. — Giro, odvedite ga s silo.

Kelios se je začuden vprašal: — Nekaj se je moralo pripetiti, da je spravilo Fortclusa iz ravnotežja? Kaj se je zgodilo?

Fortclus je stisnil pesti, se obrnil k ujetniku in nadaljeval: — Vstanite takoj in poidite! Sicer vam bo žal, general. Če se takoj ne izgubite, vas zgrabim za vrat in vržem skozi vrata.

General je spoznal, da se s Fortclusom ni varno šaliti. Tudi on je razmišljal, kaj bi ugnelno spravilo Fortclusa iz ravnotežja. Skomignil je z rameni, vstal in odšel molče za Giro in kabineta.

Komaj so se vrata za njim zaprla, je Fortclus vzklil:

— Vi! Vi! Bože moi, kako me veseli! Povejte mi, od kod in kako.

Objel je Paula Verneila in Gerina, pozdravil Jeanno, segel Keliosu v roko in vprašal

— Zelo me veseli, da vas vidim. Od kod prihajate?

— Kaj vam Jouvel ni nič povedal?

— Je vpra

Oblastna taksa na motocikle

Predsedstvo Motokluba »Ljubljana« nam piše:

Motociklisti so bili doslej prosti drž. in mestnih taks, ker je motocikel veljal — popolnoma upravičeno — za prevozno sredstvo tistih ekonomsko slabih slojev, ki niso mogli plačevati visokih državnih taks za avtomobile. Mnogo motociklistov si je nabavilo to moderno ekonomično in priročno vozilo zato, da morejo hitro obaviti svoje poklicne posle. Tako imajo motocikle: zdravniki, trgovski potniki, mali trgovci, obrtniki itd., katerim nudi to vozilo v sedanjem hitro življenju čisto edino možnost, da si izboljšajo gnutni položaj. Mnogi motociklisti stanujejo daleč izven mesta in se s tem vozilom razmeroma hitro pripeljejo na kraj svojega posla. Lahko trdimo, da je prav drobna peščica tistih motociklistov, ki držijo vozila samo iz sportnega interesa.

Motociklisti prav radi priznavajo, da je oblast upravičena pobirati prispevke od motociklistov za vzdrževanje in izpopolnjevanje cestne mreže, čeravno je tehnično dokazano, da motocikel velja manj kvari ceste kakor osebni in zlasti tovorni avtomobil. Predvsem bi bilo umestno, da se takse oproste vsi motociklisti, ki nimajo več kot 250 ccm cilindrske vsebine. Tak motocikelj je samo izboljšano navadno kolo, katero bo čez par let uporabljal vsak delavec za pot v tovarno. Ostali motorji pa naj bi se obdavčili po cilindrske vsebini, in sicer v taki višini, da bodo tudi ti ekonomsko slabi krogi ta davek prenesli in da se ne bo nasilno oviral nadaljni razvoj v gospodarskih ozirih pomembnega prometnega sredstva. Motociklisti se bodo obrnili do vseh merodajnih faktorjev s prošnjo, da se taksa na motocikle pravično in primerno razdeli.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

Energičen protest proti novim davščinam

Zveza veleproizvajalcev in velerazpečevalcev alkoholnih pijač je poslala oblastnemu odboru protestno spomenico, v kateri energično protestira proti oblastnim dokladam k državi trošarini.

Zveza veleproizvajalcev in velerazpečevalcev pijač v Sloveniji je poslala oblastnemu odboru sledečo protestno spomenico: Kakor smo zvedeli, je odločila Ljubljanska oblast, da se na vse vrste alkoholnih pijač pobira oblastna doklada k državi trošarini. Ta doklada znaša na domača vina, piva, žganje, alkohol (spirit), rum, konjak in likerje 100% državne trošarine. Od vseh ostalih vin, ki se uvažajo v Ljubljansko okolico, izvenjskih onih, ki se uvažajo iz Mariborske oblasti, znaša oblastna doklada 200% državne trošarine. Dajle da se bodo te oblastne doklade pričele pobirati s 1. januarjem 1928.

Ako se je s temi dokladami na alkoholne pijače hotelo omejiti pijačevanje in koristiti splošnemu zdravju, potem moramo proti takemu postopanju energično protestirati, ker se z istim nikakor ne more doseči zaželeni rezultat. Pijačevanje in nemoralna se je razpasla samo na deželi, kjer kmetije kuhajo žganje ne da bi plačevali državne trošarine ali druge doklade. To prosto kuhano žganje se prodaja po nizkih cenah po raznih gostilnah in trgovinah. Prepričani smo, da se pijačjuje samo s tem blagom, nikakor pa ne z onim, katerega prodajamo mi, in katero je že itak z dokladami in trošarinami preobloženo. S to naredbo bi se samo podpiralo tihotapstvo, katero je že tako zelo veliko. Spričo te visoke doklade jim bo le še bolj konvencionalni tihotapi alkoholne pijače po gostilnah in trgovinah in s tem le še več škoditi legalni trgovini.

Vse veletrgovine alkoholnih pijač razpečavajo največ blaga izven Slovenije, to je v druge oblasti naše države. Z momentom, ko bi se moralo plačevati te oblastne doklade, bi bili primorani vsi trgovci alkoholnih pijač svoja podjetja likvidirati, ker bi ne bili blagu, ki se prodaja v drugih oblastih naše države, več konkurenčni. Po plačevanju teh doklad bi bila izključena vsaka prodaja blaga v druge oblasti naše države, ker bi bile cene za 100% trošarine višje, kakor so to v krajih drugih oblasti.

Sedanja državna trošarina na spirit znaša 17 Din za lit. %, po 100% zvišanju za oblastno doklado bi znašala torej 34 Din po lit. %. Na vsa druga žganja se plača sedaj 15 Din po lit. % državne trošarine, tako da znaša ista za 1 lit. 50% žganja 7.50 Din. k temu se nameravala oblastna doklada 100% 7.50 Din, tako da bi znašala skupna doklada za 1 lit. 50% žganja 15 Din.

Današnja vagonška cena alkohola (spirit) je brez vsake trošarine 7 dinarjev po lit. %. Državna trošarina znaša na lit. % 17 Din, mestna trošarina znaša po lit. % 15 Din, nameravana oblastna doklada znaša po lit. % 17 Din, tako bi znašale vse tri trošarine skupno po lit. % 49 Din, tako da znašajo te tri trošarine 700% na ceni blaga. Iz tega je slepo razvidno, da oblastni odbor, kateri je sklepal o tako visoki oblastni dokladi, ni bil informiran o tej trošarini ali pa se je pri tem odloku zmotil. Na ta način ni bomo mogli prodajati blaga v druge oblasti naše države, nasprotno pa bodo trdke iz teh krajev uvažale svoje blago v naše kraje. S tem je ogrožen obstoj vseh trgovin alkoholnih pijač, ker prodajajo največ blaga v druge oblasti naše države.

Za vina, ki se uvažajo v Ljubljansko okolico, znaša oblastna doklada 200% drž. trošarine. To diferenco med domačim in uvoženim vinom utemeljuje oblastni odbor s tem, da vina iz Dalmacije in Vojvodine ogrožajo obstoj domačih vinogradnikov. Zadeje je sicer res, nastane pa spričo te dvojne doklade vprašanje, ali ni mogoče, da uvedejo ostale oblasti posebne davščine

za razne proizvode iz Slovenije? Ako se to uresniči, je potem izključena vsaka trgovina, ker tudi druge oblasti ne bodo mirno gledale, da bi se v Sloveniji sami pobirale večje doklade na njihovo uvoženo blago in bodo gotovo udarili večjo doklado na slovenske proizvode in s tem onemogočili vsako prodajo v drugi oblasti naše države. V slučaju, da bi se pobirala kaka primerja oblastna doklada na državno trošarino za alkoholne pijače, bi morali imeti veletrgovci prosto skladišče, da bi se jim s tem omogočila prodaja blaga v druge oblasti naše države, to je v kraje, kjer ni teh doklad, tako da bi plačevali te doklade le točlci ne proizvajalci in veletrgovci.

Čudimo se, da se rešavajo tako važna vprašanja, ne da bi se preje vprašalo za mnenje zainteresiranih trgovcev, kateri bi z nasvetom pripomogli oblastni skupščini do zaželenih dohodkov, ne da bi ista s takimi smešnimi ukrepi uničila celo trgovino alkoholnih pijač v Sloveniji in onemogočila prodajo blaga v druge oblasti naše države ter s tem zakrivila nešteto brezposelnosti in uničila nebroj družin, ker so vsa mesta pri podjetjih prenapolnjena in ne bi mogli dobiti druga nameščenja.

Energično protestiramo proti takim ukrepom, predno se zaslili strokovnjaki. Obenem protestiramo tudi proti nameravanemu oblastnemu obdavčenju avtomobilov, ker so isti danes prometno sredstvo in ne luksuz ter se brez avtomobilov nikakor ne more voditi večje podjetje.

Predno se oblastni odbor odloči za uvedbo raznih doklad, posebno na alkoholne pijače, bi bilo umestno, da se vsi oblastni odbori v državi dogovore o skupnem in enakem postopanju, da se na ta način izognejo v posameznih oblastih države različne odredbe glede doklad in da na ta način ne nastanejo glede trgovine in prometa, današnje oblasti država v državi.

S tem oblastna skupščina nikakor ne pospešuje obrti in trgovine, temveč jo bo popolnoma pokopala.

Božična razstava kanarčkov

Od razstavljalca se zahteva, da razstavi najmanj 1 kolekcijo, ki obstoji iz 4 kletk s pomembnimi pevci ter vsako kletko v svoji pevski omari. Kletke so lesene in imajo predpisano obliko in mero in sicer dolžina 25, širina 16, in višina 20 cm. Razstavljeni oddelki C, v katerem se razstavlja vse ostale vrste kanarčkov in križancev (bastardov) se zaenkrat opusti, ker se današnji društveni člani bavijo le z gojitvijo pristnih harških (salonskih) kanarčkov, vrvicev, ne pa z gojitvijo navadnih kanarčkov, čivkarjev.

Razlika med harškim vrvicev in navadnim kanarčkom je po vzgoji, prehrani, vkletenju: in osobito po petju zelo velika. Harški mladiči mora gojitelj prve dni po njih izvaliti dostikrat sam umetno hraniti. Večkrat se priloži, da jim starša šele 4. ali 5. dne prične donati hrano. Mladiči zajedno s starimi potrebujejo skoz 3 do 5 mesecev precejšnje jaje prehrane ter razne najfinije zrnate krme kar stane osobito pri večjem številu veliko truda skrb in tudi denarja. Harški pevec potrebuje za svoj obstanek tudi strogo higijenično vkletenje (vsak zase v kletki gornje dimenzije) dosti zraka brez prepiha ter mir v svojem kotičku. Petje finega harškega vrvicev daleč nadkriljuje petje kakršne koli vrste teh krilatcev in v tem ravno leži dragocenost te ptice. Kot primer naj služi pripomba nekega gospoda imetelja takega vrvicev, ki je nedavno naglašal: V resnici me stane 1000 Din; pa mi ni žal za ta izdelek, ker bi ga poslušal najraje ves dan in še pri luči, če ne bi imel drugega opravila. Nikoli se ne morem naveličati njegovega petja. Kadar ga poslušam, pozabim na vse dnevene težave in življenske skrbi. Harški vrvicev ima izvrstnih posluših ter je po svoji naravi tako inteligenčen, da kaj kmalu posname petje tudi drugega pevca, gozdnih ali poljskih malih ptic.

Ogledno si pa v tem primeru navadnega po-deželskega kanarčka. Ti ptiči so bolj trdne narave, niso občutljivi. Njih gojitev je čisto enostavna. Mladiči se vzgojijo z lahkoto ter največkrat v takem številu kakor vrabci v podstrešni luknji. Gre jim pa tudi vse v tek. Zadovoljilo se taki ptiči če ne dobijo zrca konopelj, tudi s prosom. Neprimerna kletka in nesnaga ga nič ne ovira na njegovi živahnosti, vztraja do skrajnosti. Kar se pa tiče njegovega enostavnega glasnega žvižgajočega petja ali vpitja, prekaša pa vse svoje sovratnike. Tak pevec trobentar nima ničesar finega niti v obnašanju kaj šele v petju, s katerim dostikrat prekriti vsak pogovor.

Prekupčevalci seveda kaj radi segajo po takih navadnih kanarčkih ker jih dobijo po nizki ceni, prodajajo jih pa največjim ljudem dostikrat za pristne harške vrvicev po najvišji ceni, ki jo morejo dobiti.

Dočim je pa petje harških vrvicev, iznešeno v raznih melodijah v eni turi, odvisno od njih čistokrvnega rodu. Harški vrvicev zavzemajo danes izmed vseh vrst harščakov svetovno priznano prvo mesto. Ta napredek je pripisati večstoletnemu trudu gojiteljev (največ rudarjem v Harcu) in Nemčiji in na to tudi na Češkoslovaškem. Že leta 1478 so prinesli Španci te krilatce iz srečnih Kanarskih otokov v Evropo. Prvotna barva teh pevcev je bila temnosiva, spodaj pa nekaj rumenozelenkasta.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Sobota, dne 17. decembra. Zaprt.
Nedelja, dne 18. decembra ob 15. uri pop.
Snežulica in Skratje. Izven.
Ob 20. uri zvečer. Hamlet. Izven. — Ljudska predstava.
Ponedeljek, dne 19. novembra. Zaprt.
Torek, dne 20. decembra. Dva bregova. Red D.

OPERA:
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Sobota, dne 17. decembra. Miloševa ženitev. Red D.

Nedelja, dne 18. decembra. Bajadera. Izven.
Začetek ob 15. uri popoldne.
Ponedeljek, dne 19. decembra. Zaljubljen v tri oranže. Red C.

Torek, dne 20. decembra. Trubadur. Red B.
SENTIAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Sobota, 17. dec.: Snežulica in Skratje (Abonma).
Nedelja, 18. dec.: Snežulica in Skratje (popoldanska predstava).

Sinfonični koncert Orkestralnega društva

Letošnja, dokaj razgibana in plodovita koncertna sezona nam je (po sinfoničnem koncertu orkestra Kraljeve garde začetkom decembra) sinoči prinesla sinfonični koncert po zaslugi svojega predsednika dr. Karla in obeh dirigentov skladateljev Adamič in Škerjanca zelo ašginja, ambicioznega in vztrajno napredujočega Orkestralnega društva Glasbene Matice. Prireditelji so združili svoj nastop v proslavo rojstnega dne Kralja Aleksandra, misleč da bosta naslov in prigodnost privabila v unioonsko dvorano množice, ki se bodo izven potrebe za zanimanje napredka našega koncertnega življenja lahko prepričale o smotrenem delu domačega orkestralnega društva. Načrt se jim ni posrečil. Razven oficijelnih udeležencev in skromne pešice stalnih koncertnih obiskovalcev ljudi ni bilo, dasi sta delavnost, požitovnost članov Orkestralnega društva zaslužilo razprodano dvorano. Miklavž je hodil, Božiček je pred vrati, gospodarske prilike so obupne, žepi prazni in Ljubljana gotovo ne more polniti opero, dramo in številne koncerte kar zapored.

Kar se tiče sporeda koncerta, bi omenili, da se je publika slavnega in priznanega Beethovna že precej naveličala. Zanimaj bi morda smertem le še v zasedbi in izvedbi prvovrstnih svetovnih orkestror. Orkestralno društvo samo brez druge pomoči in tudi s pomočjo drugih godbenikov ga ne more tako pristiti, kajti pri vsi dobri volji je treba mnogo val do idealnega prednanja, ki pa stanejo denar. Egmontove predigre nisem siljal, ker sem bil zadržan drugod. Pač pa mi je izvajanje 1. sinfonije ostavilo zadovoljiv dojem. Skladatelj Emil Adamič prime kot dirigenta z krepko roko, ostro ritmizira, pazi na dinamično diferenciranje in potegne orkester za seboj. Skladatelj L. M. Škerjanec je kot dirigent mirnejši, operira s plahimi gestami, se ne razvaja in razgiba zato mu tudi orkester sledi le

deloma. Pri izbiranju vzporeda ima pa srečno roko in je Debussyjeve sličice interpretiral z okusom sodobno čustvujočega glasbenika. — Grieg je pa končno pod Adamičovo taktirko ustregel vsem prijateljem melodike, z Vdanostno koračnico pa slavnostno zaključil lep koncert, s katerim je Orkestralno društvo ponovno dokazovalo upravičenost svojega obstoja, podalo dokaz svoje pripravnosti in energije ter si pridobilo novih simpatij hvalečnih poslušalcev. Moralnemu efektu bi rad privoščil le še — gnutnega. Z. P.

Sokol V župi Maribor

se je vršila 8. t. m. seja župnega prosvetnega zbora, na kateri je informiral podpredsednik župnega PO brat dr. M. Kovačič vse navzoče delegate poednih društev o reorganizaciji jugoslov. sokolskega novinstva Kar se tiče prosvetnega dela v društvih oziroma v župi sami, je treba omeniti. V vseh društvih naj bi se vršile po možnosti prosvetne soie, od kojih rednega obiska bi moral biti odvisen sprejem v društvo odnosno priznanje članstva. Ali ker ne kaže baš mnogo moči in dela tritati za dozorele ljudi, ki se dajo težko izpremeniti, kakor se ne da upogniti odraslo drevo, in ker je bodočnost v mladini ter mladem članstvu, ki mu je telovadba obvezna, je prišel župni prosvetni odbor do prepričanja, da je potrebno pred vsem onim, ki so v stalnem stiku s to našo bodočnostjo, namreč prednjakom, dati priliko za pripravo ne le v tehničnem, ampak tudi v sokolsko vzgojnem oziru, kajti prednjak je in mora biti najboljši sokolski vzgojitelj. Zato se hoče župni PO prepričati, ali so si društva že nabavila minimalno knjižnico. — Župni PO je izposloval, da je starešinstvo votiralo 500 vim letom naprej članstvu na razpolago. Župni PO je zizposloval, da je starešinstvo votiralo 500 dinarjev kot nagrado avtorju za »Pregledni obris duševnega razvoja mladine« (za potrebo vadi-telja naraščala in dece). — Društva prejmejo vse obvezne nagovore, ki so jih izdelale posamezne župe, proti pomladi pa nagovor o predmetu »Zrak, voda, sonce«.

Društvom je dal župni PO inicijative: da naj pišejo redno društvene kronike, zbirati in urejati je treba material za društveni arhiv, obrniti je pozornost prednjakih zborov na petje koračnic in Sokolsko pesmarico kot dober pripomoček v to svrhu, misliti je postopno na ureditev gledališča z lutkami kot privlačno silo za otroke, vzdrževati stalen stik z brati pri voljnih ter jim prirediti ob slovesu primerne odhodnice, nabavo »Sokolskega katekizma« je smatrati pri vstopu v Sokolsko društvo za obvezno. — Upajmo, da bo prizadevanje PO mariborske župe rodilo zaželeni sad.

— Bratje! Zopet je neizprosna smrt posegla v naše vrste ter nam ugrabila našega dolgoletnega člana in zor-Sokola, brata Ivana Mikluža. Naša dolžnost je, da ga spremimo na poslednji poti v čim večjem številu. Zbirališče članstva v nedeljo 18. t. m. ob 3. popoldne pred hišo žalo-sti, Kongresni trg št. 4. Kroj civilni z znakom. — Zdravo! — Odbor »Ljubljanskega Sokola«.

— Br. Rudolf Bilek, bivši podnačelnik Č. O. S. znan tudi našemu Sokolstvu je praznovati pretekli dni 60-letnico svojega rojstva ter 36-letnico sokolskega udeleževanja v načelstvu mož Č. O. S. Jugoslov. Sokolstvo je poslalo s svoje zadnje odboro ve seje pismeno čestitko br. Bileku med viharim odobravanjem vseh navzočih župnih delegatov. Br. Bileku kličemo ob 60-letnem jubileju še na mnoga leta. — Na zdar!

— Branik, glasilo sokolske župe Rijeka-Sušak je posvetil svojo zadnjo številko spominu tragično preminulega generala br. Mihajla Kovačevića. Članek obširno opisuje sokolsko delovanje brata generala Kovačevića pred vojno v srbskem in sedaj v jugoslovenskem Sokolstvu. — Dalje ima »Branik« več idejnih in tehničnih poročil iz župe in društev. Branik toplo priporočamo vsem članstvu, naroča se pri župi Rijeka-Sušak in stane letno 24 Din.

— Stadion za Olimpijado v Amsterdamu. Tehnične priprave za olimpijske igre v Amsterdamu so v polnem teku. Na obeh straneh stadiona so predvidene pokrite tribune za 40.000 gledalcev, ki bodo imeli razgled po celem stadionu. Dela se podnevi in ponoči. Okoli telovadišča bo 8 m široka proga za kolesarje. Za novinarje bo rezerviranih 600 sedežev na posebnem prostoru, kjer bo 50 telefonov in posebna telegrafska centra-

la, ki pa bo na razpolago samo novinarjem in svrhu čim boljše in hitrejšega poročanja svojim listom.

— Kongres bolgarskih Junakov. Bolgarska telovadna zveza »Junak« je izdala na svojem zadnjem sestanku proglas na župe in društva, za zblizanje z ostalimi sokol. organizacijami, priznavajoč v tem pogledu kot razlog — slovansko bodočnost. Junaki hočejo delovati na tem zblizanju in ujedini-njenju na sledečih osnovah: 1.) Vsak junaški ali sokolski savez obdrži v dotični državi svojo avtonomijo, 2.) gojiti telovadbo po Tyrševem telovadnem sistemu, ki je najbolj prikladen narodnim prilikam in najbolj odgovarja telesnemu razvoju Slovanov, 3.) vsak savez naj obdrži svoje narodne običaje. Savez bolgarskih »Junakov« obdrži svoje ime »Junak« belo čepico in narodno surko, tako je namreč sklenila XIV. savezna skupščina.

— Lahkoatletski sokolski športni uspehi v ČSR. »Cvičitel«, tehn. organ Č. O. S. prinaša v 10. šte. letošnjega letnika zanimive rezultate Sokolov in športnikov v l. 1927, tek na 100 m najboljši športnik 11,2, sokolski 11; skok v višino športnik 180 cm, sokolski 175 cm; skok v daljino športnik 651 cm, sokolski 650 cm; skok ob palici 340 cm, sokolski 350 cm; met krogla športnik 127,3 m, sokolski 131,0 m; met diska športnik 39,15, sokolski 40 m; met kopja športnik 56,12 m, sokolski 57,40; skok čez zapreke športnik 16,6, sokolski 16,4; tek na 1500 m 4:10,8, sokolski 4:25,7/.

— Razne telovadne vesti. Sokol v Sofiji je pričel z akcijo, da zgradi svoj lastni dom. — V Danskij je sklenila tamošnja telovadna zveza, da uvede tekme društev za prehodni pokal. — Na zadnji seji mednarodne telovadne zveze so madžarski delegati stavili predlog, da se vrši l. 1936. Olimpijada v Budimpešti. — Švicarska telovadna zveza bo imela v l. 1928 svoj veliki telovadni zlet v Luzernu.

— V državni Newyork v Ameriki vzdržuje 78 mest 1042 javnih sportnih igrišč. Med temi je 618 letnih igrišč, 243 pokritih dvoran in 181 igrišč samo za lahko atletiko. Devet mest ima javna igrišča za golf; 606 šolskih poslopj pa služi za javne telovadnice.

Smuški tečaj na Sv. Planini

Za božič priredi litijška podružnica SPD redni alpski smuški tečaj pri Koči na Sv. Planini. Tečaj bo trajal od 24. decembra t. l. do 1. januarja 1928, vodil ga bo referent za turizem g. Rud. Badijura, gotovo z isto vnamo, kakor že po drugih zimskosportnih postojankah. Pristopnina znaša 20 Din, poduk v tečaju je brezplačen. — Ker utegne biti najnovejša, šele letos otvorena turistovska postojanka SPD Koča na Sv. Planini širsim krogom še manj znana, pri-pominjamo: Na Sv. Planini v turisti. koči in treh drugih zidanih zgradbah poleg je prostora za 15 do 20 udeležencev tečaja (za dame posebna stavba) v kurljivih sobah. Vežbališča po zasneženih gladkih koscih in brdih med 900 do 1131 m v bližini koč na Sv. Planini. — Oskrba bo za udeležence tečaja primerna, tečna in obilna; celotni penziona (zajtrk, kosilo, večerja in nočišče v zakurjenih sobah) stane za udeležence tečaja po 40 Din na dan. — Provilanta ni treba nositi s seboj, za vsak slučaj naj prinese vsak udeleženec po 1 odejo ter učno knjigo R. Badijura: Smučar. — Skupni odhod udeležencev tečaja bo dne 24. t. m. ob 9. uri iz želez. postaje Trbovlje z avtopošto do trga Trbovlje, od tod 2 uri peš z lahkim nahrbtnikom čez Planinico do Koče na Sv. Planini. Težja priloga se bo v trgu Trbovlje (vsak naj ima majhno vrečko s seboj) naložila na konja slično tudi pri povratku iz tečaja na Sv. Planini. Udeležence, ki se ne bi nikakor mogli udeležiti tega skupnega pohoda dne 24. t. m., odvede drugi dan 25. t. m. vodnik istotaka ob 9. uri z želez. postaje Trbovlje skozi trg Trbovlje (kjer bo tudi čakal konj za prilogo) na Sv. Planino. — Prilave sprejema litijška podružnica SPD v Litli v roke tajnika g. Zupančiča ozi. tudi voditelja tečaja R. Badijura, Ljubljana, Marmontova ul. 18. — Litijška podružnica SPD.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1927.

— **Prihod češkoslovaških parlamentarcev v Beograd.** Začetkom januarja prispe v Beograd stalna delegacija češkoslovaškega parlamenta, ki se bo posvetovala z zastopniki naše Narodne skupščine o raznih aktualnih gospodarskih in kulturnih problemih. Delegacijo bo vodil narodni poslanec Z. Uhlir.

— **Prosvetni program sestavljen.** Komisija, ki ji je bilo naročeno sestaviti državni prosvetni program, je po 14-dnevnem delu v sredo izročila obširen referat prosvetnemu ministru Zaninoviču, da je bila v komisiji samo ena ženska in sicer ga. Milena Atanacković, ki jo je delegiral ministarstvo socialne politike. Nobena druga ženska organizacija ni bila zastopana v tej komisiji, dasi smo mnenja, da bi vlada morala pritegniti k takemu delu tudi ženske organizacije. Novi prosvetni program bo predložen v kratkem ministrskemu svetu, potem pa Narodni skupščini.

— **Osebnosti s pošte.** Premeščeni so p. uradniki (ice): St. Antončič iz Skopja v Maribor, M. Pakiž iz Kočevja v Mursko Soboto, A. Crnčič iz Vidma pri Krškem v Podčetrtek, M. Meden iz Loza v Cerkljo, Anica Kurent iz Slatine Radenci v Celje, A. Klemenčič iz Viča na Ljubljano 3, L. Tomazin iz Mozirja na Ljubljano 1, E. Sotl iz Laškega v Hranstnik, A. Negovetič iz Brežic v Zg. Sv. Kungoto, V. Kušar iz Jesenice Fužine na Ljubljano 1, J. Bižal iz Starega trga pri Rakeku v Gornji Logatec in K. Flisch iz Trbovelj v Zagorje ob Savi.

— **Organizacijsko gibanje poštinih uradnikov.** Dne 4. t. m. se je ustanovila v Kranju krajevna skupina za pošto uradništvo na Gorenjskem. Sestanka se je udeležilo približno 40 uradnikov in uradnic. Ljubljanski centralo je zastopal njen predsednik J. Campa, zborovanju pa je prisostvoval tudi predsednik Oblastne organizacije J. Jakše. Za predsednika te krajevske skupine je bil izvoljen Iv. Slavič, poštini upravnik v Kranju, v odboru je pa več vrlih poštarič in poštaričev. Oblastna organizacija je prepričana, da bo nova krajevna skupina p. uradnikov in uradnic najboljše organizirana in najbolj delovna edina skupne organizacije.

— **Predavanje o Akademiji znanosti in umetnosti in o Narodni galeriji prireditelja Narodna galerija dne 21. decembra ob 18. uri v mariborskem Narodnem gledališču.** Kot govornika nastopita gg. dr. Dragotin Lončar, predsednik Slovenske Matice, ter msgr. Viktor Steska, predsednik Umetnostno-zgodovinskega društva. Pri predavanju, ki bo prileženo s skriptičnimi slikami, se bodo pobirali prostovoljni prispevki.

— **Božične počitnice.** Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti javljajo, da se prične božične počitnice 24. t. m. in traja do vseh tega 2. januarja 1928.

— **Parniki Cunard Line v naših pristaniščih.** Znan parobrodna družba Cunard Line namerava uvesti nove proge proti Jadramu, tako da bi se veliki prekooceanski parniki ustavljali tudi v naših pristaniščih. Družba ustanovi baje svoje zastopstvo v Splitu.

— **Vzornost naše administracije** se kaže zlasti pri nakazovanju pokojnin. Oni srečnejši, ki dobe preko noči dekret o vpokojitvi, morajo čisto čakati na pokojnino po celo leto. Ker jim v vpokojitvi takoj ustavi izplačilo rednih prejemkov, so do nakazila pokojnine brez vsakih sredstev. V Makarski je te dni vpokojen upravitelj davčnega urada Lovro Pavlovič izvršil samomor, ker je celih devet mesecev zaman čakal na pokojnino. Vse urgence, prošnje in intervencije so ostale brezuspešne. Končno je zabredel v tako bedo in pomankanje, da si je končal v skrajnem obupu življenje. Žalostna usoda uradnika, ki je prebil celih 30 let v državni službi, je vzbudivila v Splitu splošno sočutje.

— **Dubrovačka parobrodna plovdba d. d.** v Dubrovniku je na prošnjo osrednjega odbora SPD priznala vsem članom SPD, ki se izkažejo s člansko izkaznico s sliko, na svojih parobrodih »Kumanovos«, »Dubrovnik« in »Petka« 30% popusta na vozni tarif in v II. razredu. Družba vzdržuje sledeče proge: Kotor — Dubrovnik — Trst in nazaj; Dubrovnik — Trst in nazaj; Split — Dubrovnik — Kotor in nazaj; Dubrovnik — Split in nazaj; Dubrovnik — Bari in nazaj.

— **Jadranska plovdba d. d.** na Sušaku dovoljuje članom planinskih društev, če potujejo v skupini najmanj 5 oseb, na podlagi članskih izkaznic 25% popusta na vozarini. Razen tega uživa vsak planinec v poezine, če potuje na glavnih progah za Dalmacijo in si nabavi vozno karto za tja in nazaj, za vožnjo v prvem razredu 30%, v drugem razredu 20% popusta. Nadalje plačajo vsi aktivni državni in občinski uradniki in njih rodbinski člani, ako potujejo na glavnih progah v pravnem poslu, prevozne cene za en razred nižje.

— **Za božič je izdala Jugoslovenska Matice:** Gospodinjstvo koledar 1928, ki obsega poleg običajnih koledarskih podatkov razne podučne članke in praktična navodila za hišo in dom ter nove kuhinjske recepte, da hie nadvse praktično urejen strokovnik za vse dni v letu ter z razpredelnicami za mesečne, polletne in letne pro. in obračune. Cena 20 Din, za člane 16 Din. Ispovedno mladinsko božično pesemco »Sveta noč«, ki jo je za klavir in petje v nallažnem slogu priredil Jos. Ispavec. Pesemica je po besedilu in napetu zelo pristrčna in prva te vrste v slovenski glasbeni literaturi. Cena 7 Din. Dve božični razglednici po originalnih naših umetnikov in sicer Gasparijev »Slovenske jaslice« in Kopačev »Poprtnik«. Cena 1.50 Din. Vse to je na prodaj pri podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, po vseh knjigarnah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Selembrgova ul. 7/II.

— **Škofja Loka Podružnica Kola Jugosl.** sester priredi v nedeljo 18. t. m. ob 15. uri

pod vodstvom agline predsednice s. Hubadove božično obdaritve za revno deco. Letos bo obdarovanih 115 otrok deške in dekliske osnovne šole z obleko, čevlji, slaščicami in šolskim potrebščinami. Da bo število obdarovancev tako veliko, se je v prvi vrsti zahvaliti blagopokojni gg. Regini Le. vičnikovi, ki je, videč bedo neboljčnikov, volila podružnici Kola vse svoje premoženje. Tako se je lahko naklonila mesečna denarna podpora oziroma čevlji nekaterim dijakom. Te dni bo obdarilo nekaj revnih družin s potrebnimi živili, pred tremi meseci pa je razdelilo denarno podporo med najpotrebnejše. Hvala pa tudi vsem loškim gospod in gospodinj, ki so darovali tako obilo peciva, fig in bonbončkov. Podružnica je nakazala tudi poverjeništvom v Gorenji vasi, Selcih in Zelznikih nekaj daril za najrevnejše. 978-n

— **Seja delegatov Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo** v Ljubljani se bo vršila v ponedeljek, 19. t. m. ob 2. uri popoldne na verandi hotela »Union« v Ljubljani. Med drugimi važnimi zadevami se bo razpravljalo tudi o novi davčni reformi, posebno o hišno-najemniškem davku s katerim hoče obdavčiti zlasti vsa lastna stanovanja v malih mestih in na deželi, ki dosedaj niso plačevali tega davka. To novo obdavčenje posestnikov v Sloveniji je treba vsekakor preprečiti in ravno tako tudi predlog vlade, da bi se posestva v Sloveniji smela prodajati samo z dovoljenjem dveh ministrstev v Beogradu, s čimer bi se vrednost posestev v Sloveniji znatno zmanjšala. Zaradi tega je neobhodno potrebno, da se te velevažne seje udeležijo vsi zastopniki vseh društvenih hišnih posestnikov in odposlanci vseh ostalih mest in krajev, kjer društva še ne obstoje. Ti kraji se vabijo tem potom, da odpošljejo zastopnike.

— **Blizajo se božični prazniki in največje slepi prosimo vsakogar,** da naše bedno stanje upošteva in skuša s kakršnikoli darom olajšati bedo. — Vsak najmanjši dar (v blagu ali denariu) nam je dobrodošel. — Milodare sprejema Podporno društvo slepih. Ljubljana, Wolfova 12.

— **Podporno društvo slepih, Ljubljana,** Wolfova 12. je prejelo znatno število prošnje svojih članov, ki pričakujejo za praznične izdatke podpore. Zato smo prisiljeni obrniti se na p. n. občinstvo, da nam pomaga vsaj delno omiliti naš bedni položaj. — Milodare (v denariu ali blagu) sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova 12.

— **Nov način pranja.** Namočil perilo, pa ga 20 minut kuhaj v raztopini »Radiona«, potem izperl in osuši. — Pranje ni več teško delo, temveč zabava.

Oblačila tvrdke J. MAČEK,
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.
so najboljša in najcenejša.

Iz Ljubljane

— **Iz zidanim palače za tuksniti čkovni urad** se bo pričelo prihodnjo pomlad. Skrajni čas je že, da se zazida tista vrzel na krasni Aleksandrovi cesti in da si postavi Pošta hranilnica, ki ima vsako leto lepe milijone čistega dobička, državnemu uradu primerno postopje. Lokali, v katerih posluje zdaj čkovni urad, je davno ne odgovarjajo svoji nameni, ker so premajhni in tako temni, da morajo uradniki opravljati odgovorno službo od 5. do pol 12. pri luči, kar je iz gmočnih in zdravstvenih ozirrov škodljivo.

— **Iz Novi davok na plesne prireditelje** velja prav za prav le za brezverce itd. Če so ga klerikali uvedli, niso pri tem mislili nase, ker se bodo samo temu davku izognili. Te dni je namreč neko ugledno društvo, ki ni politično, hotelo v vseh časopisih priobčiti notico, da prired ples. Časopisi so seveda tako plačano notico sprejeli, le »Slovenec« jo je odklonil. V katoliški, pardon, jugoslovenski tiskarni so kratkoma odklonili z motivacijo »Mi ne plesmo! Komentarija ni treba!

— **Iz Zlata nedelja.** Jutri je tako zvana »zlata nedelja«, za trgovce in obrtnike in zato bodo jutri trgovine večinoma odprte.

— **Iz Oblastni urad za posredovanje dela** privamni nameščencem v Ljubljani ima v evidenci sledeče službe iščeče moči: 16 trgovskih pomočnikov in prodajal raznih strok, 6 blagajničark, 3 izločbene aranžerje, 6 trgovskih potnikov, 9 knjigovodij bl. lancistov in pomožnih, 14 korepondentov v raznih jezikih, 5 trgovskih poslovodij raznih strok, 10 pisarniških uradnikov, 3 obratovodje za kemična podjetja, 5 rudarskih tehničnih uradnikov, 2 carsinska posrednika, 4 praktikante za urade, 12 kontoristov, 11 skladiščnikov, 6 stenografij v raznih jezikih, 2 rudarska geometra, 2 drogist, 3 tehnične risarje, 2 elektrotehnična uradnika, 1 brodograditelj, 3 šumarske uradnike, 3 laborante za proizvodnjo spirita, 1 solicitatorico, 1 kmetijskega ekonoma. Službo dobe: 1 kontoristinja s perfektnim znanjem srbohrvaščine in 1 inkasant. Vsa p. n. podjetja se naprošajo, da se v službu potrebe izvežbanih delovnih sil iz vrst prvotnega nameščenstva obračajo na gornji urad. Urad posreduje za obe strani, za delodajalce kot delolomalce popojnoma brezplačno.

— **Iz IV. organizirani sejem za kožuhovino** v Ljubljani. Prvi ponedeljek po sv. Neži je našim lovcem že znan dan za prodajo lovskega plena. V novem letu pada ta dan na 23. januar in tega dne priredi uprava Ljubljanskega velesejma vzajemno s Slovensko lovsko zadruzo v Ljubljani že četrty sejem za kožuhovino. Ta prireditelj se skrbno organizirana in se začne ob 8. uri jutraj. Lovci zamore tu fiksno prodati kože dočim kupcem, ali jih pa oddati v ko-

mišijsko prodajo Slovenski lovski zadruzi. Ta bo vzajemno z upravo velesejma poverjeno blago sortirala, porazdelila v partije in teden dni pozneje nudila domačim in tujim kupcem na debelo dražbenim potom v nakup. Lovci in trgovci s krznom pa zamore svoje blago tudi poslati na velesejem, da si prihranijo stroške za potovanje v Ljubljano. Ker je ta panoga zelo važna v našem narodnem gospodarstvu in kožni sejem tako v interesu njenega razvoja kakor v varovanje osebnih koristi naših lovcov, bo naš list redno donasal vsa tozadevna navodila.

Silvester na Taboru

Bogat, zabaven spored

— **Iz Vreme.** Po skoraj mesec dni trajajočem južnem vremenu je danes čez noč priksnil sever in prinesel hudi mrz. Ob 8. zj. je kazal toplomer 9 stop. C podnišilo, torej le za 1 stopinjo manj kot v novembru. Vremenska poročila pravijo, da bo hladno vreme nekaj časa prevladovalo. Barometer se je dvignil na 731, dasi je še vedno pod normalno višino. Vsekakor se sportnikom obeta lepo vreme za božične praznike.

— **Iz Mestni vojaški urad** se prične seliti iz Mestnega doma v svoje nove prostore na Ambroževem trgu št. 7 v ponedeljek, dne 19. decembra 1927 in se vsled tega prve dni prihodnjega tedna ne bo uradovalo za stranke. Izvzemši v slučajih neodložljivih zadev.

— **Iz Čitalnica del. zbornice** v Gradšču št. 2 bo v zimskem času od ponedeljka 19. t. m. dalje odprta vsak delavnik od 10. do 12. ure dopoldne in od 4. do 9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa kakor doslej od 9. do 12. ure dopoldne. Za dijake je dovoljen obisk čitalnice samo ob delavnikih dopoldne in od 4. do pol 6. popoldne. Izven teh ur je dovoljen obisk čitalnice samo delavcem in nameščencem. To omejitev za dijaštvo smo morali napraviti radi prevlekega prometa. Dijaki itak lahko obiskujejo čitalnico podnevi in puste ob večerih in praznikih prostor delavcem in nameščencem. Knjižnica pa bo kakor doslej odprta ob delavnikih od 10. do 12. ure dopoldne in od pol 6. do 9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. ure.

— **Iz »Rendez-vous«** vseh plesalcev in plesalk v Ljubljani je edino pri »Nedeljskih popoldanskih družabnih plesnih vajah«, ki se vrše jutri in vsako nedeljo od 4. do 7. ure pop. v veliki dvorani »Kazine« pod vodstvom priznanega najboljšega plesnega mojstra g. Jenka. Posebni pouk za začetnike ce) v Valčku, Foxtrottu itd. od 3. do 4. ure. Boston — Waltz in Black — Bottomu se bo poučeval od 5. do pol 6. ure, ostali čas služi splošnemu vežbanju in prosti zabavi z različnimi družabnimi in plesnimi igrami. Privatni plesni pouk vsak dan od 10. do 22. uri v posebni dvorani kavarne »Emona«, I. nadstropje. 983-n

— **Iz Skriptično predavanje o razvoju letalstva** priredi prosvetni osek Delavske zbornice v ponedeljek 19. t. m. ob 8. uri zvečer v novi dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Predava talmik »Aerokluba« gosp. dr. Rape. 981-n

— **Iz Klub esperantistov** v Ljubljani priredi v nedeljo 18. t. m. ob 20. uri v zeleni dvorani hotela »Union« v proslavo rojstnega dne dr. Zamenhofa družabni večer, združen s proslavo 40-letnice obstoja esp. jezika. Vabimo vse prijatelje na ta lep intimen večer. Vstop prost.

— **Iz Razgledova božična številka** izide tekotom prihodnjega tedna. Razposlana bo tako, da jo dobe vsi naročniki že pred božičem. 980-n

— **Iz O otroškem vprašanju v sodobni Rusiji** predava g. univ. profesor Maklcev v nedeljo 18. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v veliki dvorani univerze. Prostovoljni prispevki dobrodošli. — Splošno žensko društvo. 979-n

— **Iz Plesna šola na Taboru.** Vsi, ki si želijo par uric prijetno zabavati, naj posejijo plesno šolo na Taboru, ki se vrši vsako nedeljo zvečer ob 20. uri v dvorani Sokolskega doma. Ob prijetnem razpoloženju in na podlagi temeljite metoda se nudi vsem res ugodna prilika, da se more vsakdo najhitreje priučiti vseh modernih plesov. Začetniki že ob pol 20. uri. Svira Jazz-band. 984-n

— **Iz Božična rastava** nudi veliko izbiro krasnih daril pri P. Magdič, I. nadstropje. Ogledite si tudi cene izločbenih oken. 985-n

— **Iz Jedilni pribor »Bernard«** v kaseti iznenadi vsako damo, ker je zelo praktično božično darilo. F. Čuden, Prešernova 1. 136-L

— **Iz Največjo izbiro blaz, otroških oblek in plaščov** nudi ceno KRISTOF-BUCAR.

Iz Celja

— **Iz Ljudsko vseučilišče.** Zadnje predavanje je imel g. dr. Anton Schwab. Predaval je o Gustavu Ispavcu in njegovih sklad. Predavanje je bilo zanimivo. Ob koncu predavanja so zapeli navzoči pevci dr. G. Ispavčev »Slovenec sem...« V kratkem bo g. dr. Schwab nadaljeval predavanje o Ispavcih in nas seznanil s s skladbami Benjamina in Josipa Ispavca.

— **Iz Sneg.** Nad 30 cm visok sneg je zapadel po dolini okrog Celja, po hribih pa je višji.

— **Iz Kraljev rojstni dan** se je danes v Celju praznoval z dopoldanskimi bogoslužji v farni in evangelijski cerkvi ter pravoslavni kapeji. Prisostvovali so zastopniki vseh oblasti. Mesto je bilo okrašeno z zastavami. Trgovine so bile dopoldne zaprte.

— **Iz Mesimo gledališče.** Za božič pripravila gledališka uprava božično povest »Pe. terškove poslednje sanje«. Spisal Pavel Golia. Oprema igre bo povsem nova.

— **Iz Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Križu« na Cankarjevi cesti.

Ubijanje automobilizma v Sloveniji

Za osebne avtomobile se bo v bodoče plačevalo v Sloveniji do 10.000 Din na leto ali pa še več raznih taks, za tovrne pa 1000 do 2000 Din.

Kakor znano, hoče klerikalna večina v ljubljanski in mariboski oblastni skupščini uvesti tudi davek na motorna vozila.

Predlog tozadevne uredbe, ki je bila predložena ljubljanski oblastni skupščini določa, da se letna oblastna taksa na motorna vozila pobira po številu konjskih sil oziroma po teži in sicer za osebne avtomobile po 300 Din od 1 HP, za tovrne avtomobile in priklopne vozove po 50 Din od 100 kg teže, za motorna kolesa po 150 Din od 1 HP, za motorna kolesa s priklopcem 200 Din od 1 HP, avtomobili s polnimi gumilastimi obroči plačujejo za 50 odstotkov povisano takso. Te takse so oproščeni osebni avtomobili do 10 HP. Oproščeni so te takse tudi lastniki avtomobilov, ki jim služijo v zaslužek pri izvrševanju stalnega poklica ter plačujejo od tega občno pridobitino, nadalje državni samoupravni avtomobili ter motorne brizgalne.

Letna taksa se plačuje cela ne glede na to, koliko časa v enem koledarskem letu je imel kdo motorno vozilo.

Vsi lastniki motornih vozil morajo najkasneje do konca februarja vsakega leta predložiti pristojnemu davčnemu uradu prijavo, v kateri se mora označiti naziv tvornice ali tvorniška znamka, vrsta vozila in številka ter število konjskih sil oziroma teža vozila. Te podatke mora potrditi občinsko oblastno, ki mora izdati tudi spričevalo o eventualnih pogojih za oprostitve od plačila takse. Davčni urad pregleda prijavo, izračuna in pobere takso.

Med letom kupljena motorna vozila se morajo prijaviti občini oziroma davčnemu uradu v 15 dneh. V istem roku se mora plačati tudi oblastna taksa.

Za inozemske avtomobile se plačuje sledeča taksa: pri postanku do enega tedna 100 Din, do 2 tednov 200 Din, nad 2 tedna 500 Din. Motorna kolesa plačujejo le 50 odstotkov take takse, ki jo pobirajo carinarnice pri uvozu oziroma izvozu, ako se lastnik vozila ne izkaže, da je oblastna taksa že plačana.

Lastniku motornega vozila, ki se ravno zoper predpise te uredbe, sme oblastni odbor naloziti takso v šestkratnem iznosu. Oblastna taksa na motorna vozila se prične pobirati že 1. januarja leta 1928.

V utemeljitvi uredbe o taksah na motorna vozila navaja oblastni odbor, da je v ljubljanski oblasti 512 osebnih avtomobilov z 11.745 HP, 110 izvoščkov (taksi) s 3.463 HP, 232 tovrnih avtomobilov s 7.569 HP, 572 motornih koles z 1.765 tri četr HP in 88 motornih koles s priklopcem s 467 HP.

Po računu oblastnega odbora bi znašale takse na motorna vozila 1 in pol milijona Din na leto. Ako vzamemo za podlago statistiko, ki jo navaja oblastni odbor, ima povprečno vsak osebni avtomobil 22 do 23 HP, od katerih bi se moralo poleg 3000 Din državne takse plačati še po 6600 do 6900 Din oblastne takse na leto. Po isti statistiki imajo motorna kolesa povprečno po 3 HP ter bi se moralo zanje plačati na leto po 450 Din oblastne takse, motorna kolesa s priklopcem povprečno s 5 HP pa bi plačevala po 1000 Din oblastne takse. Ako računamo, da imajo tovrni avtomobili po 2 toni nosilne teže, bi se plačevalo zanje po 1000 Din oblastne takse na leto, če pa imajo polne gumilaste obroče pa po 1500 Din.

Takse bodo plačevali vsi, pa naj jim avtomobil stoji bodisi celo leto v garaži. Za pospeševanje tujeskega prometa je značilno obdavčenje inozemskih avtomobilov. Ali se ne bodo inozemci rajši izogibali ljubljanske oblasti, kakor pa da bi plačevali za svoje avtomobilске izlete posebne takse? Oblastni odbor pa je popolnoma prezrl avtomobile, ki prihajajo v Slovenijo iz drugih oblasti. Ti so vsake takse prosti. Če pa bodo tudi ostale oblasti, ki jih imamo 33, uvedle enake davščine, se bodo inozemski avtomobilisti kmalu začeli izogibati cele Jugoslavije, ker bi pač bilo preveč, da bi morali v vsaki oblasti plačevati posebno davščino.

Takse na motorna vozila namerava uvesti tudi mariborska oblastna skupščina in sicer za osebne avtomobile in avtomobse po 150 Din od HP, za tovrne avtomobile po 50 Din od 100 kg nosilnosti, in za motorna kolesa po 50 Din od HP.

Dočim ima v Ameriki skoro vsak delavec že svoj avtomobil, je iz navedenega razvidno, da se mu bodo morali v Sloveniji odpovedati tudi mnogi izmed njih, o katerih pravilo, da imajo še nekaj pod palcem.

Film

Harold Lloyd in novinar

Kakor znano, je Harold Lloyd eden najprijetnejših ameriških filmskih komikov in zato ni čuda, da tudi v zasebnem življenju nikoli nima miru pred vsiljivimi novinarji. Nedavno se je mudil v nekem kalifornijskem kopališču in mislil je, da bo imel nekaj časa mir. Toda varal se je. Nekaj prebrisan reporter ga je kmalu izvolal in na vsak način je hotel z njim govoriti. Harold Lloyd se je otepal novinarja, kakor je vedel in znal, toda ta se ni dal ugnati. Videč, da ne uide neizprosni usodi, se je Harold Lloyd vdal, sklenil pa je vsiljivemu reporterju pošteno zagostiti.

— Ali se vam zdi prijetno, da pripravite ljudem na svetu toliko veselih trenutkov? — je vprašal reporter.

— Seveda, — je odgovoril Harold Lloyd lakonično. Reporter ga je nato vprašal, če je vloga junakov v dramah ali pa igralcev intrigantov bolj nevarna, kakor vloga komika.

Harold Lloyd je nestrpno pogledal na urednika, nato pa je smeje pripomnil: — Zdi se mi, da je baš obratno. Vsekakor je komiku najtežje. Pomislite samo, kaj moram vse doživeti v svojih filmih. Nikoli nimam sreče, v najbolj kočljivih položajih se mi ljudje samo rojajo, pa naj še tako trpim. Samo ogledite si n. pr. moj film »Zmagat«. Toliko riskiram, navdušujem se za sport, namesto smeha, razumevanja doživim samo krivico in zlobo. Če bi vam povedal, kako me trpinčijo razni nepovabljeni in vsiljivi tipi, bi takoj uvideli, da moj poklic ni posebno prijeten.

— Toda, — je ječjal novinar; — razumeli ste me napačno... Harold Lloyd ga je prekinil. — Morda imate prav, saj v resnici ni vse tako strašno kot se zdi, kajti konec koncev zmagam le jaz. Vsaj v filmu. Dejstvo pa je, da mi vsi filmski igralci enako trpimo, junak v drami, intrigant in jaz komik...

— Kako to? — ga je prekinil reporter?

— Vsi moramo neprestano odgovarjati na razna vprašanja novinarjev. Ali mislite, da je to prijetno? Zbogom, gospod!

V Hollywoodu pravijo, da novinar z izidom svojega pogovora ni bil baš zadovoljen.

— **Cinemas.** Prejeli smo deveto številko okusne filmske revije »Cinemas«. Kakor večina ostalih, nudi tudi ta številka pestro gradivo, prinaša pa tudi serijo krasnih in uspešnih fotografij in filmskih posnetkov v bakroitu. Številka je specialno posvečena božiču in ima tozadevno prilogo. Za čitatele in naročnike revije je razpisano tudi konkurenčno tekmovanje. »Cinemas« se naroča pri Tipografiji v Zagrebu in stane posamezna številka 4 Din, a polletno 45 Din.

5. januarja 1928

Ciril - Metodova veselica

v Narodnem domu

SILNE MUKE.

Pomislite, draga moja, zaradi ribje koščice tri dni nisem mogla govoriti. Ubožica, to ste pa trpeli!

V ZOOLOŠKEM VRTU.

Deklece že neprimerno na štorjko, ki stoji že deset minut na desni nogi, in pravi materi:

Mamica, ali ostaneva še dolgo tu?

— Zakaj vprašuješ, drago dete?

— Rada bi počakala, da dvigne štorjka še levo nogo.

MALO UPANJA.

Avtor: Ali ne veste, če je gospod ravnatelj prečital mojo dramo, ki sem mu jo včeraj izročil.

Tajnik: Mislim, da ne, ker je koš že prazen.

Danes ob 20. uri
Skok preko kože
na Taboru

Iz Maribora
Naša škrinjica za občinske
volitve v Mariboru je

3.

—m Maribor je pokazal svoje razpolo-

ženje. Snuči so se vršili v Mariboru trije značilni shodi, shodi treh strank, ki bodo merile svoje moči pri nedeljskih občinskih volitvah. V Narodnem domu se je vršil shod SDS, ki je pokazal, da gre za SDS vse, kar čuti napredno in narodno. Govorniki gg. dr. Lipold, Weixl in dr. Strmšek so v svojih govorih razkrinkali vso klerikalno demagogijo in pokazali stvarno, resno delo napredne delegacije v občinskem svetu, ki je brez hvalisanja in kričanja vršila svojo dolžnost in ki bo dobila zato tudi pri nedeljskih občinskih volitvah popolno zaupanje naprednega Maribora. Socialistični shod pri Gambirinu se je razvil v pravo delavsko manifestacijo, pomeni pa obenem najostrejšo obsodbo klerikalnega demagoštva in dokazuje, da so klerikali izgubili zaslombo v širokih ljudskih masah ter da jih drži na krmi samo še oblast in duhovščina. Socialistični govorniki so do gola razkrinkali dvočlono politiko klerikalcev. Najbolj klaverna je bil klerikalni shod. Klerikali se skrivajo v mali dvoranci Gospodarske banke in skrbno pazijo, da ne zaide med verne kaka garjeva ovca. Na shodu sta dr. Leskovar in dr. Jerovšek govorila o tem, kaj so vse storili klerikali za Maribor, nista pa niti z besedico omenila, da nameravajo klerikali že en dan po volitvah naložiti Mariborčanom okrog 20 milijonov novih davkov. Komandirani poslušalci so mirno poslušali govore in se tiho razšli. Če klerikali ne bodo imeli več volitev, kakor jih je bilo na včerajšnjem shodu, še menda dr. Leskovar ne bo izvoljen.

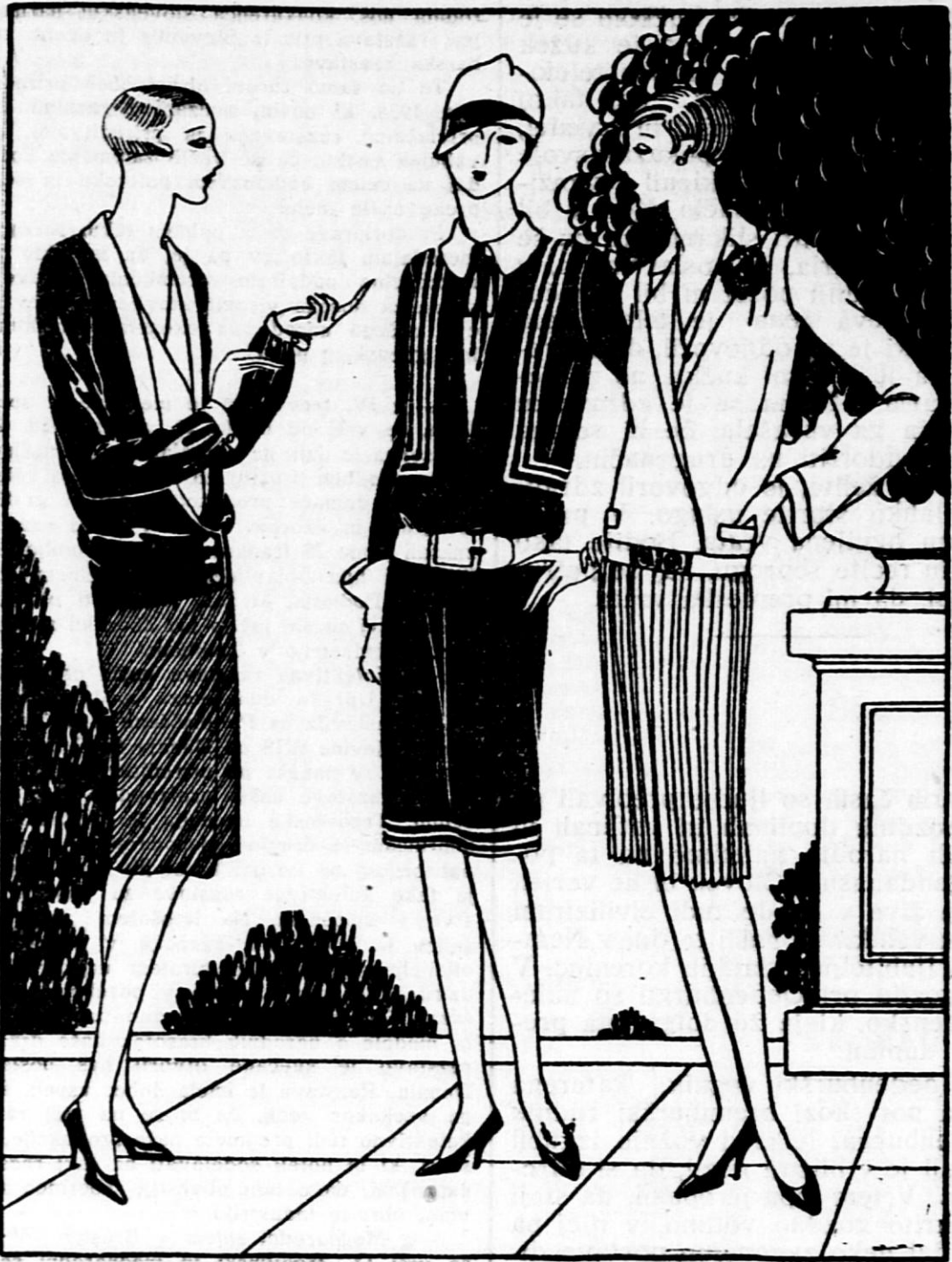
Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Regine

ELITNI KINO MATICA.

—m Vse v tretjo! Ta parola velja za jut

--- Moda ---

Trije vzorci preprostih, okusnih oblek za prireditve v ožjem domačem krogu.

Se o božičnih darilih

Zadnjič smo govorili na tem mestu o praktičnih božičnih darilih, katerih si želi vsaka pridna gospodinja, ker ji prihrani vsaj nekaj izdatkov za gospodinjstvo, danes si pa hočemo ogledati ona božična darila, ki nimajo izrazito praktičnega pomena. Omenili smo že, da dajemo praktična darila samo rodbinskim članom in dobrih znancem. Nikomur ne pride na misel pokloniti manj znani dami nogavice ali mlinček za kavo, ker bi se mu utegnili pripetiti, da dobi tako neprimerno darilo nazaj.

Praktična in potrebna božična darila so težkim časom, v katerih živimo, bolj prikladna, vendar pa ne smemo pozabiti tudi na manj praktična in manj potrebna božična darila. s katerimi pripravimo obdarovancem veliko radost. Tudi taka darila se lahko dajo rodbinskim članom, saj je radost v naših časih itak zelo redka in zato si jo pač lahko privoščimo vsaj enkrat v letu. O tem, kaj je neobhodno potrebno za življenje, bi se dalo debatirati. Clovek je že tako ustvarjen, da se čisto raje odreče najnujnejšemu in kupi kako nepotrebno stvar samo za to, ker ga veseli. Lahkomiselno dekle si kupi rajše za zadnje prihranke nakit najslabše imitacije, kakor pa volnene nogavice, dasti jo zebe v noge in dasti se ni poravnala najemnine. Zato je razumljivo, da je tudi vsaka še tako varčna gospodinja vesela, če najde pod božičnim drevescem darilo, za katero bi se v svoji varčnosti sama nikoli ne oddločila in ki ji pripravi prijetno presenečenje.

Daril, s katerimi pripravimo obdarovancem radost, je zdaj pred božičnimi prazniki po izlozbi vse polno. V prvi vrsti pridejo v poštev nakiti, bodisi pristi ali imitirani, kakor nam pač dovoljuje finance. Imitirani dragulji so tako fino izdelani, da se na videz prav nič ne razlikujejo od pristnih. Ogrlice,

zapestnice, prstani, verižice, uhani, zapanke, igle in druga taka roba spada kot nalašč pod božično drevesce. Med luksuzna božična darila spadajo vsi dragi parfumi, umetniško izdelane toaletne potrebščine, zrcala, oprema, pisalne mize, pisarnski papir z umetniškim monogramom, šatulle za nakit, mape iz fine kože itd. Sem spadajo tudi ročne torbice, šali, rokavice in druge modne potrebščine. Zelo moderne so letos umetne cvetlice. Nekatere so tako neverjetno drage, da jih po pravici prištevamo med luksuzna darila.

Tudi vse potovalne potrebščine so se tako podražile, da jih lahko prištevamo med luksuz. Največji luksuz moderne dame je pa njeno perilo. O tem se lahko prepričamo v izlozbi vsake večje modne trgovine, kjer pričajo cene, da tvori perilo v damskem proračunu važno postavko izdatkov. Seveda so ta intimna darila pridržana samo zakonskim možem, ki imajo zdaj najlepšo priliko, da posežejo globoko v žep in pokažejo svoje kavalirstvo napram boljšim polovicam.

Vsa ta božična darila pa zahtevajo vsaj malo ožjih stikov in priateljskega razmerja. A kaj naj pošlje na sveti večer kavalir dami, ki ga je parkrat povabila v svojo rodbino, ali pa, ki je z njenim možem v poslovnih zvezah, pa ji hoče izkazati hvaležnost in pozornost? V takih primerih pridejo v poštev samo cvetlice. Pošlje ji lepo zavite cvetlice v lončkih ali pa šopek s svojo vizitko. Če je v dotični rodbini že bolj znan in če gre za mlajšo damo, lahko pošlje bombone ali pa košarico slaščic in južnega sadja.

Pri izbiri božičnih daril so najsrečnejši oni, ki jim ni treba računati z izdatki. Tem se ni treba ozirati na praktičnost, potrebo, nužnost in druge nelepe lastnosti, ki naj jih imajo božična darila. Ti srečnejši so seveda v manjšini, kajti ogromna večina je prisiljena štediti tudi pri božičnih darilih.

A. Litvinova:

Ni razumela

Sestra Valentine Ivanovna, Ket, ki je prispela iz Londona, je napravila na znanca svoje sestre najboljši vtis. Ni bila niti lepa, niti duhovita, pač pa je dišala od nje po »možemskem« — njeni po modi ostrizeni lasje, obleka, hoja, način izgovorjave »dravstvujete«, ko so jo predstavljali novim znancom, in njena zverženja rusčina. Vzbujała je zanimanje s svojimi originalno pletenimi kostimi in na svoji ploščati angleški figuri in z dežnim plaščem, ki je vzbujal pri ženskah zavist, pri moških pa navdušenje. Odpeljala se je v posete v Anglijo še kot dekletce tik pred svetovno vojno in vrnila se je šele nedavno. K sreči je bila dovolj praktična, da se je do povratka naučila stenografije tako, da se njeni sestri ni bilo treba bati, da ji bo Ket dolgo sedela na vratu. In res je dobila že čez tri tedne po prihodu v Moskvo v neki ameriški tovarni dobro službo.

Rusčine pa vendar ni povsem pozabila, dasti je postal njen jezik v desetih letih zelo okoren. Izgovarjala je ruske besede z angleškim akcentom, a zato je bila še pikantnejša. Rusinja in Angličanka v eni osebi.

Ket je bila z življenjem v Moskvi spočetka zelo zadovoljna. Res ji ni bilo nič kaj po volji, da nima svoje sobe in da mora vsako noč čakati, da izvoli mož

njene sestre izprazniti »edinico« ali da se razidejo gostje, da si je lahko postlala na trdi preprogi in zaspa v zatohli, zakajeni sobi. Toda široka ruska duša ji je to neudobnost bogato poplačala. Pet let je preživela v angleški internatu, na kar je dobila službo pri zavarovalnici, kjer je delala pet let izključno v ženski družbi. Vsak večer se je vračala v skupno prenočišče, v enega, tistih ogromnih londonskih zavodov, ki so namenjeni izključno ženskam. V Moskvi ji je ugajalo zlasti to, da je v službi in doma mnogo občevarja z možmi. Sestri ni znanost so bili zelo uljudni in so ji celo poljubljali roko. Pravi gentlemani! Res, v prenapolnjenem tramvaju niso odstopali sedeža dami s takim veseljem, kakor delajo to Anglički, zato se pa Anglički niti najmanj niso zmenili za njene ostrizene lase, za dežni plašč in svilene nogavice. Tudi roke ji noben Angličan ni poljubil. V Londonu je bila ena onih nestetih mladenk z ostrizanimi lasmi in dežnim plaščem, za katere se nihče ne zmeni. V Moskvi je pa bila v krogu sestrih znanec neke vrste znamenitost in čisto se je pripetilo, da je slišala med izprehodom po Arbatu ženske, ki so si šepetale:

— Glej no, kako krasen plašč, — ali pa: Kako divne nogavice ima!
Pripetilo se je celo, da so jo ženske ustavljale in vpraševale:
— Oprostite, kje ste pa kupili svoj klobuček?

Ljubosumnost

je čisto žut slabega človeka, ki se ne zna braniti in ki obupno visi na tem, kar ima. Če izgubi svoj zaklad, vidi pred seboj praznino, ki je ne zna zapolniti. Mož, ki ve, da bi našel takoj dve ali tri žene, če bi ga prva varala, je proti ljubosumnosti dobro oborožen. Ljubosumnih Don Juanov na svetu ni.

So možje, katerih žene ne varajo. Kljub temu so pa lahko ljubosumni. Žena, ki ljubi, je pripadala drugemu prejšnjemu njemu. Nekateri ljubosumni prenašajo svoje duševne muke molče, drugi pa besne. Prvi so simpatičnejši. Če je človeku življenje že zastrupljeno, pač ni vredno zastrupljati življenja še drugim. Ljubosumnost je najboljši protistrup ljubezni. Ubije ljubez pri onih, na katere smo ljubosumni.

Biseri iz ribjih lusk

Tudi ribje luske, za katere se doslej ni zmenila živa duša, zna moderna industrija izkoriščati. V nekem malem švedskem selu se je nedavno pojavil tujec, ki je povpraševal po ribjih luskah. Seljaki so menili, da se mu blede, toda mož jim je za ribje luske ponudil lepe denarce. Končno so ga vprašali, čemu rabi ribje luske.

Tujec je potegnil iz žepa lepo biserno ogrlico in pojasnil presenečenim seljakom, da je narejena iz ribjih lusk in sicer so za to potrebne luske ribe, ki je podobna slaniku, le da je manjša. Kmalu je imel tujec okoli 10 kg ribjih lusk, katere je plačal po poldrugu krono za kilogram. Ribiči so pozneje zvedeli, da v Nemčiji in na Holandskem tvornice iz ribjih lusk res izdelujejo bisere in da reflektirajo na stalno dobavo lusk. Siromašnim ribičem bo torej nova industrija nudila dober zaslužek.

Riba »stroeming«, čije luske se rabijo v novi industriji, živi v ogromnih množinah v švedskih vodah in tvori glavni živež ondotnih ribičev.

ZOBOZDRAVNİK

Med. univ. dr. Ciril Cirman

se je preselil na

Miklošičevo cesto št 18/L, desno

in ordinira od 10. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

Koliko potroši moderna žena za obleko

Da se oblači moderna žena tepše in elegantnejše, kakor so se oblačile ženske pred vojno, je jasno vsakomur, kdor se za damsko modo količkaj zanima. Ženske so sicer znatno skrajšale krila in lase, toda kljub temu so izdatki za obleko zelo veliki. Nedavno smo poročali, da se je neki angleški sodnik zgražal nad obtoženo tovarniško delavko, ki je plačala za klobuk 16, za čevlje 20, za par svilenih hragavic pa 5 frankov. To dokazuje, da mož ne pozna dobro sedanjih razmer. Lepa igralka Jeanne de Casalis pravi, da potroši vsaka boljša igralka večino svojih dohodkov za toaleto, ker zahteva to njen poldek. Lady Asquith meni, da je odločilni moment v toaletnem vprašanju oziroma na poklic. Ona pravi, da je elegantna toaleta za moderno ženo v mnogih primerih nekaj obratni kapital.

Če je žena v svojem poklicu prisiljena občevarjati dan za dnem z občinstvom, kakor se to dogaja v trgovinah, pisarnah, restavracijah, kavarnah, gledališčih itd., igra elegantna obleka zelo važno vlogo. Prodajalke morajo potrošiti za obleke najmanj tretjino svoje plače, če nočejo, da bi jih ljudje gledali po strani. Poleg tega morajo paziti tudi na promenačne obleke, kajti noben trgovec ne vidi rad, če hodijo njegovi uslužbenci slabo oblečeni. Seveda se pa malokateri delodajalec pobriga, da bi omogočil nameščencam oblačiti se vsaj za silo po modri.

„Dečva“ po „Vesni“ iz l. 1921

»Dečva« iz vzorcev naših mater povzeta, lepa in elegantna, je pred nami. Je to praktična in ceno obteka iz pralne tkanine, ki se je vsaka izmed nas lahko poslužila, pa naj bo za dom ali delo, za izlet ali letovišče. Vseposod naj se prikazuje brhka in zala »Dečva«. Mesto in vas sta bila deslej preplavaljena z nemško navjako. Dovolj mednarodnega imamo, a »Dečva« je vsa in samo naša. Prihodno pomlad jo dobimo svežo, pomlajeno in praktično. Stvorjeno iz samolastnega narodnega blagovnega vzorca. Žena, dekle in dekletce — pripravljajte »Dečvi« prijazen sprejem.

Humoristični kofiček

VIRTUOZOVO USPEH.

Prijatelj, ki ni bil na koncertu: No, kako se je odrezal na nocojšnjem koncertu naš virtuos?
— Naravnost sijajno.
— Kako to?
— Dvorana ni bila raz-prodana, marveč raz-dana.

SKRBEV HOTELIR.

Hotelir gostu: Nič se ne boite, da bi zamudili vlak. Zgodaj jutraj zakričite name, dam vam skuhati kavo, potem vas pa zbudim.

PRED SODIŠCEM.

Sodnik staremu znanцу — žeparju: Tako, zdaj se pa poberite in upam, da vas ne bom več videl.
Obsojeni žepar: Kaj, gospod sodnik so premeščeni drugam?

VAŽEN RAZLOG.

Prijatelj, saj si imel vendar na vili napis: »V nebesih«.
Kaj te je privedlo do tega, da si ga zamenjal z novim »Ksantipa«?
— Oženil sem se.

SMISEL ZA UMETNOST.

Bogataš znamenitemu slikarju: Rabil bi kako sliko za jedilnico.
Slikar: Kakšno želite? Morda portret ali pokrajino?
— No, na tem mi ni mnogo ležeče. Napravite nekaj, da bo približno poldrug meter dolgo in pol metra široko. V salonu imam namreč vlažen zid, pa bi ga rad prikrl.

NEVARNOST ZRAČNEGA PROMETA.
Znanec znanцу: Letalo postaja od dne do dne nevarnejše.

— Kaj praviš? Mar se je zopet pripetila letalska nesreča?
— In še kakšna! Pravkar sem čital v novinah o poroki mojega najboljšega prijatelja v letalu.

V RESTAVRACIJ.

Gost: Ali ni pri vas zaposlen čevljar?
Natakar: Ne vem, gospod, takoj grem pogledat.
Gost: Vprašajte ga, če nima mogočega beafsteaka, jaz imam na krožniku očividno njegove podplate.

NADEBUDEN ESPERANTIST.

— Vi se torej res ne boste učili esperanta, gospod profesor?
— Ne, gospod svetnik, ker sem mnenja, da je treba živeti med dotičnim narodom, čigar jezika se hočemo dobro naučiti.

STROKOVNJAK.

— Me, ženske, prenašamo bolečine mnogo lažje, nego vi moški.
— Kdo je vam to rekel, gospodična?
— Moj čevljar.

PO POVRAATKU.

Žena, ki se je vrnila z letovišča:
— Kako to, da nimaš zame niti besedice v pozdrav? Saj sem bila pet tednov z doma.
Mož: Prav praviš, vsaj zahvali bi se ti lahko.

Pod božično drevo

blagostanje donasajočih srečk drž. razredne loterije. Obdarujte svoje drage s temi vrednostnimi papirji. Izžrebana bo vsaka srečka. Naše znane, srečo donasajoče srečke je dobiti v Ljubljani: v

Oglasnem oddelku »Jutra«, Prešernova ulica št. 4 ter v Ekspozituri oglasnega oddelka »Jutra« v Šiški, Celovška cesta 53.

onih ljudi, ki spominjajo na zvestega psa, ki ne plane h gospodarju ves iz sebe od radosti, marveč se stisne najprej v kot in šele potem se plaho približa gospodarju, da ga poboža. Čim je ukročen, postane vaš suženj za vse življenje in nikoli ne dvomi ne o svoji, ne o vaši ljubezni.

V globini duše je Ket morda nekoliko razočarana boječnost njenega ljubčka. Kiril Aleksandrovič je bil eden najsikromnejših ljubimcev, vendar jo je pa začel čez nekaj časa prositi, naj pride k njemu na dom. Ket bi bila rada izsilila iz njega priznanje ljubezni prejšnjemu, preden se mu uda in bila je ogorčena, ko ni hotel z besedo na dan. Slednjič se je prepričala o njegovi ljubezni in mislila je, da mu branijo odkriti srce kake tehnične ovire zvezi z njegovim prvim zakonom. O njegovih poštenih namelih ni dvomila.

Pripovedoval ji je, da je bil oženjen samo eno leto in da je zdaj že dve leti, odkar se je ločil.
— Morda sva oba dobra in poštena, — je pravil s svojim naivnim glasom, — in vedno sem pripravljen pomagati ji, kar je v mojih močeh, toda po značaju ne spadava skupaj, najini duši sta si tuji in nisva se mogla živeti v take razmere. Oba sva to odkrito priznala in šla vsak sebi.

Končno, nekega večera, ko sta sedela na klopi pod košatim drevesom, je Ket nepričakovano privolila in obljubila priti k njemu. Vendar jo je pa neprijetno

dirnilo, ko je namignil, da bi bilo bolje, če bi prišla k njemu drugi dan. Ni mogla skriti svoje užaljenosti.

— Zakaj ste me pa vabili, če nočete, da pridem? — je dejala užaljeno.
— Nisem mislil, da pridete že nocoj, — je odgovoril tako naivno, da ni mogla izgovoriti besed, ki jih je imela že na jeziku.

— Torej ste me povabili zato, ker ste mislili, da ne pridem?
Toda ko jo je začel z drhtečim glasom zagotavljati, da neprestano hrepeni po združitvi z njo, mu je morala verjeti.

— Dovolj dolgo že bivate v Moskvi, da ste lahko spoznali tukajšnje razmere, — je nadaljeval. — Pa vendar ne mislite, da imam svojo sobo? Ne, niti svoje postelje nimam. In čisto, ko se vrnem domov, najdem v postelji spečega tovariša.

— Kje spite potem takem?
— Zadovoljiti se moram s polovico postelje, — je odgovoril naivno.
— Kako to? ... ne razumem, — je zamrmrala Ket, — potem takem sploh ne morem zahajati k vam, če spi pri vas tovariš.

— O ne, moj tovariš se pojavi šele tik pred polnočjo, če je treba, je hitel zatrjevati. — Vedno sva pripravljena na medsebojne usluge te vrste. In če pridete k meni okrog sedmih zvečer, lahko preživiva ves večer sama, potem vas pa spremem domov.

Papež med revolucijonarji

Pri imenovanju dr. Seredija Vatikan ni več smatral Madžarske za kraljevino. — Ogorčenje madžarske javnosti nad Vatikanom.

Razen članov benediktinskega reda je sprejela vsa Madžarska imenovanje Justiniana Seredija za najvišjega madžarskega cerkvenega dostojanstvenika s kislim obrazom. Papež je s tem imenovanjem, proti kateremu je madžarska vlada opetovano protestirala, prekršil stare tradicije in se postavil na revolucionarno stališče. Madžarski kralj je bil obenem najvišji patronatni gospodar vseh cerkvenih posestev. Vatikan se je postavil s tem imenovanjem končno na stališče, da je tudi na madžarskem cerkveni suverena. Zdi se, da Vatikanu nikoli ni bilo po volji, da je madžarski kralj uveljavljal svoj apostolski veto in druge tisočletne pravice v cerkvenih zadevah. Zato je papež z veseljem pograbil priložnost, ki se mu nudi zdaj, ko Madžari nimajo kralja. Papeži so zadnje čase sploh realni politiki. Posebno sedanjega papeža je vesel, da Madžari nimajo kralja, ki bi vrtikal svoj nos v cerkvena imenovanja. Papežu niti na misel ne pride, da bi priznal vsakokratno madžarsko vlado za pravno naslednico kralja v cerkvenih zadevah.

Prvi precedent pri odpravi patronatnega prava je bilo imenovanje vavovskega škofa Hanauerja, ki je bil imenovan izključno po novem cerkvenem kodeksu. Po tem precedentu je bil izvoljen novi panonhalski benediktinski prior Baroš, na isti podlagi je bil imenovan škof Viragh in zdaj tudi primas dr. Seredi. Zlasti zadnje imenovanje je hudo zadelo madžarsko samozavest. Po madžarskem državnem pravu je zasedba ostroihomskega knezoškofiješka beneficija v prvi vrsti javno-pravna zadeva. Po madžarskih zakonih je primas v deželi javnopravni dostojanstvenik, ki ima zakonito javno-pravno moč, pravice in privilegije ter je edini glavni župan in član gornje zbornice. Primas je instancijski forum med madžarskimi škofi in Vatikanom. On lahko odločuje v vseh cerkvenih zadevah, ne da bi šle skozi nižje cerkvene instance. Poleg tega je stalni papežev poslanec (legatus natus), od časa kralja Karla III. je tudi knez rimske svete države. Od l. 1393. do 1848. je bil primas glavni tajni kancelar Madžarske in čuvár dvojnega kraljevskega pečata. Poleg tega je bil vsakokratni primas kraljev dvorni župnik. Ena glavnih njegovih pravic je bila, da je kronal madžarskega kralja in sprejel od njega prisego.

Ker je madžarski primas neke cerkveni, marveč tudi državno-pravni dostojanstvenik, je njegovo imenovanje po madžarskem zakonu iz l. 1848 veljavno samo tedaj, če je s podpisom vseh ministrov objavljeno v uradnem listu. Vatikan se pa za tak zakon ni zmenil, dasiravno ve, da Budimpešta noče navadnega benediktinskega patra za največjega cerkvenega dostojanstvenika. V avgustu je Vatikan predlagal za Černochovega naslednika nekakega mlajšega škofa, ki je bil imenovan šele po prevratu, toda madžarska vlada ga je odklonila, ker je bil imenovan v nasprotju z madžarskim patronatnim cerkvenim pravom. Vlada je uredila to zadevo pozneje na ta način, da je dočisti škof po sklepu ministrskega sveta položil prisego državne in državljanske zvestobe. Vatikan je vzel to na znanje in kandidiral začetkom septembra dr. Seredija. Madžarska vlada je odgovorila, da Seredi že nad 20 let ne biva na Madžarskem in da torej ne pozna sedanjih razmer, niti cerkvenega življenja. Kljub temu je pa Vatikan Seredija imenoval za primasa.

Med madžarskimi politiki je nastalo vsled tega veliko ogorčenje proti vladni popustljivosti. Madžarska je bila nad tisoč let zelo občutljiva v tej zadevi in je dosledno odklanjala vsak poskus glede omejitve njenega patronatnega prava. Tega prava so se na Madžarskem posluževali tudi v času, ko kralj

jevski prestol ni bil zaseden. Državni upravitelj Jan Korvin-Hunyadi je imenoval na pr. leta 1446. zagrebškega nadškofa. Madžarski politiki in novinarji zdaj ostro napadajo papeža in mu očitajo, da je krivičen napram vernim katoliškim Madžarom in da se nič ne zveni za to, da se v sosednjih državah vedno bolj širi hussitstvo in pravoslavlje. Edina nada, ki jo goji madžarska javnost pri tem neljubem imenovanju navadnega benediktinskega patra za najvišjega cerkvenega dostojanstvenika je ta, da bo novi primas kot Slovák že našel pota in sredstva, da pritegne katoliško Slovaško zopet k Madžarski. Toda tudi iz te moke ne bo kruha. Vatikan je dokazal, da se je že prilagodil novim razmeram v Evropi in da niti ne misli, da bi bila mogoča kakršnakoli sprememba po vojni nastalega položaja. Vatikan nima nobenega interesa na netenju mednarodnih sporov, ker mu gre samo zato, da zagotovi cerkvi čim večjo moč, pa tudi čim več dohodkov. Pri imenovanju menih, ki je položil z. obljubo siromaštva, na tako dobičakosno cerkveno mesto, je najbrž bolj odločeval oziroma cerkvene dohodke, kakor pa sovraštvo do hussitstva in pravoslavlja.

Težave madžarske lepote v pižami

Neka madžarska subreta, zelo lepa in podjetna, dama, je prispela nedavno v Tatre v spremstvu tainika madžarskega ministrstva. Zaljubljenca sta preživela nekaj prijetnih dni v konališkem hotelu, toda naenkrat se je ministrski tainik naveličal igralkine in jo hotel skriti zapustiti. Nekega jutra ko je subreta šla sladko spala, je mož pobegnil iz hotela. Hotelsko osebje je na takoj obvestilo njegovo ljubico, ki je skočila iz in podjetna dama, je prispela nedavno hitla za beguncem.

Nezvestega ljubčka je dohitela pravočasno na kolodvoru v hipu, ko se je hotel odpeljati. Med zaljubljenca je prišlo do burnega prepiranja, končno sta se pa pobotala in odpeljala proti madžarski meji. Igralka je bila samo v pižami in plašču. Na meji jo je čakalo neprijetno presenečenje. Obmejni organi ji namreč niso dovolili prestopiti meje v pižami, češ da jo je pohujšljivo. In tako je moral ministrski tainik kupiti svoji dami novo obleko, da so jo pustili čez mejo. Prizor na obmejni postaji je bil zelo zabaven in občinstvo si je zaljubljen parček pošteno privoščilo. Kavalir je delal seveda kisel obraz, ker je moral dati za novo obleko ves denar, kar ga je še imel. Igralka je bila pa zelo zadovoljna in se je vso pot do Budimpešte zahvaljevala kavalirju za nepričakovano darilo.

Karijera in konec nemškega milijonarja

Pred dnevi je izvršil v Berlinu samomor mož, ki ga je poznalo vse mesto, ki je igral veliko vlogo v javnem življenju in ki se je znal iz neznatnih početkov povzpeti zelo visoko. Bil je to večkratni milijonar Josef Hennecke, o katerem so po Berlinu krožile vsakovrstne anekdote, deloma resnične, večinoma pa izmišljene.

Karijera tega moža, ki je bil znan pod imenom »kralj odpadkov«, je bila dokaj čudna. Začel je kot čevlarski vajenec, toda za dreto se ni mogel ogreti. Podjeten, prebrisan in namazan z vsemi »žavbami«, je samo sanjaril, kako bi napravil karijero in postal bogat. Nekoč mu je neki sorodnik podaril tolar. Ta tolar je prinesel čevlarsku srečo. Tvoril je kapital, s katerim je pričel Hennecke kupčevati. Z njim je

Aleksandrovič je začel skrivati pogledovati na uro.

— Hočete, da grem? — je vprašala Ket nagajivo.

Hotel je res, toda branil ji je na vse pretege. Vendar je pa hitro vstala in se začela oblačiti. Kirilu Aleksandroviču se je menda zelo mudilo. Konaj je vstala, že je planil v kuhinjo in ji prinesel nogavice.

Ko sta šla skozi kuhinjo stark ni bilo več tam, pač pa je sedela pri peči mlada žena in čitala debelo knjigo. Zaljubljenca se nista zapirala za seboj vrat, ko je žena pobrala svoj plašč, klobuk in galoše ter odšla mimo njih naravnost v sobo, ki sta jo prav kar izpraznila. Ket je bila neprijetno presenečena.

— Kdo je bil to? — je vprašala, ko sta stopila na hodnik.

Kiril Aleksandrovič si je odkašljal.

— Ja, hm... je začel.

— Je-li to tisti tovariš, s katerim morate deliti posteljo? — je vprašala užaljeno.

— Mar sem jaz kriv? — je odgovoril, — kaj morem za to, da nima kje stati novot? Saj sem vam povedal, da sta si najini duši tuji. Šla sva vsak sebi že pred dvema letoma, toda na cesto je kljub temu ne morem spoditi.

Udarec, ki so ga zadale te besede Ket, je bil pretežak.

Vrnila se je domov globoko zamišljena in začela iskati v rusko-angelskem slovarju pomen fraze »šla sta vsak sebi«.

kupil več drevesc in sadija, prodal je sadije in drevesa in kupil z izkupičkom konja.

Postal je konjski mešetar. Kot spreten in izredno nadarjen prekupevalec je bil vedno prvi na sejnu. Pomagal si je pa še s posebnim trikoma. Znano je, da so konjski mešetariji in prekupevalci krokarji in kvartopirci in da se teh tradicij drže zlasti, če pridejo v drugo mesto. Tudi Hennecke je bil med krokarji in pravijo, da je lahko pogljal po grlu več pižame, nego trije drugi skupaj. Predno pa je legel spat, je zmešal in zvezal skupaj čevlje ostalih tovarišev. Drugo jutro so se mešetariji pretepali za čevlje, Hennecke je pa hitel na sejem in bil vedno prvi.

Za mal denar je kupil močvirnato parcelo v Berlinu, katero je večinoma s pomočjo kaznivencev izsušil. Nato jo je dal parcelirati in ogromni kompleks mu je vrgel lepe tisočake.

Tako si je Hennecke že pred vojno pridobil znatno premoženje. Njegovo bogastvo je začelo rapidno naraščati, ko je prišel na srečno idejo, da je treba vse odpadke in smeti spraviti v denar. Iz odpadkov je pridobil Hennecke umetno gnojilo, makulaturni papir, staro železje in pločevino in vse je spravil v denar.

Kaj je gnalo podjetnega moža v smrt, ni znano, zdi se pa, da je postal žrtev splošne samomorilne epidemije, ki razsaja v Berlinu.

Roparski napad na šoferja

V torko popoldne je prišel na postajališče avtomobila v Pragi elegantno oblečen mladenič, ki je prosil šoferja Gottlieba, naj ga odpelje v Češki Brod. Mladenič je stopil pred odhodom še v bližnjo trgovino, kjer je nekaj kupil. Šofer, ki je sicer zelo previden, je sprejel sumljivega potnika, ker se mu je zdelo, da mora biti zelo bogat. Komaj sta pa zapustila Prago, je šofer opazil, da je mladenič zelo razburjen. Ko sta prispela v Češki Brod, se mladenič ni zmenil za mesto. Ko mu je šofer povedal, da sta že na cilju, je mladenič odgovoril, naj nadaljuje vožnjo za mesto. Takoj za mestom se je Gottlieb zdelo, da sliši, kako potnik manipulira z revolverjem.

Pred bližnjo vasio pa je naenkrat počil strel in krogla je zbila šoferju čepico z glave. Šofer se je nazlo obrnil in opazil, da ima mladenič v roki revolver. Ne da bi avtomobil ustavil, se je vrgel na potnika, ki je hotel drugi ustrelet. Podr ga je na sedež in zgrabil za lase. V tistem hipu je avto zavozil s ceste v jarek. S šopom las v roki je padel Gottlieb v jarek, potnik pa na drugo stran. Šofer se je naglo pobral in navalil na mladega napadalca. V jarku se je vnela borba na življenje in smrt. Ko je mladenič spoznal, da je šofer močnejši, je začel bežati. Šofer je streljal za njim, toda vse kroglo so zgrešile cilj. Napadalec je pobegnil v bližnji gozd, kamor je sledil šofer z nekim tovarnjem, ki se je pripeljal mimo.

Šofer je takoj almiral bližnje orožniške postaje in orožniki so obklopih od vseh strani gozd ter našli napadalca, ki so ga aretirali in odvedli na postajo. Priznal je, da je hotel šoferja ustrelet in se odpeljati z njegovim avtomobilom v inozemstvo. Napadalec je 20letni brezposelni delavec Martinek. Orožniki so ga izročili sodišču.

Boljši gospod

V Berlinu je bil te dni prijet pusto-lovec Franc Lieske, ki je živel že 15 let zgolj od brezdelja in naivnosti številnih žena, ki so mu šle na lim in mu proti obljubi zakona izročile vse svoje prihranke. Seveda je Lieske takoj pobral šila in konjita, čim je imel denar v rokah. Policija je ugotovila, da je Lieske tekom enega leta osleparil okoli 400 zakona želimih žensk.

Lieske je osleparil ves čas, od kar se je lotil tega posla, okoli 2000 žensk, katerim je obljubil zakon, medeno življenje in srečno bodočnost. Zanimivo je, da je mož svoje žrtve lovil zgolj z in-serati. Samo na eno oglas se mu je odzvalo 320 kandidatkin. Kar priča, kako obupne so razmere v Berlinu in koliko žensk ostane v vemeštilu brez moža. Sleparja so izročili sodišču.

Porotniki, ki beže iz dvorane

Zgodovina sodne prakse gotovo še ne pozna primera, da bi porotniki zbežali iz porotne dvorane. To se je pripetilo včeraj v Kremsu v Avstriji.

Porota je namreč obravnavala obtožbo proti gostilničarjevemu sinu Alojziju Richlu, ki se je zagovarjal radi umora svoje noseče ljubice. Richl je hotel zločin prikriti in je figniral samomor dekleta. Truplo je obisiral na neko drevo.

Razprava je trajala že tri dni, včeraj pa bi morala biti končana. Tik pred zaključkom obravnave se je na polastil porotnikov strah in začeli so skrivaj odhajati iz dvorane. Može so se zbal odgovornosti. Predsednik je opazil, kako segajo porotniki po plaščih in klobukih in kako beže iz dvorane. Dal je takoj orožnikom potrebna navodila, da preprečijo beg porotnikov. Trije so bili že zunaj, toda so jih v mestu vjeli in prignali nazaj v dvorano.

Končno so porotniki odšli v posvetovalnico. Zanimali so soglasno glavno vprašanje glede umora, potrdili pa vprašanje uboja z 9 glasovi in obenem prosili za milostno sodbo. Sodišče je obtoženca obsodilo na dve leti ječe.

Francoske anekdote

Neki slavni francoski slikar je imel razvajo, leno ženo, ki je zanemarljivo vse drugo, samo s svojim kužkom se je neoprestano ukvarjala. Nekoč je kužek zbolel in gospa je vsa v skrbeh telefonirala znanemu zdravniku, naj takoj pride. Ko je zdravnik prišel in izvedel, čemu so ga klicali, ni pokazal svoje ogorčenosti, marveč je sklenil revanžirati se dami na drug način. Ker je bil že poprej večkrat pri slikarju, ki mu še ni plačal honorarja, je poslal račun, v katerem pa zadnji poset ni bil zaračun. Slikarjeva žena je telefonirala zdravniku, ki je pa odgovoril, da za recept, ki ga je napisal kužku, ne zahteva honorarja. Dama se je zdravniku zahvalila in ga vprašala, če bi se mu ne mogla oddolžiti na drug način.

— Če že želite, je odgovoril zdravnik, mi lahko storite uslugo. V predstavi imam oguljena vrata. Bodite tako prijazni in recite soprogu, naj se potru-di k meni, da mi prepleska vrata.

V starih časih so ljudje prebivali po raznih gozdnih duplinah in votlinah in pri divjih narodih naletamo na ta pojav še dandanašnji. Človek bi ne verjel, da lahko žive v gozdu tudi civilizirani ljudje. In vendar so našli te dni v Nemčiji tako ljubiteljsko sladkih korenin. V nekem gozdu pri Oedenburgu so našli na žensko, ki je že dolga leta prebivala v duplini.

Neki oedenburški voznik, katerega je vodila pot skozi brenburški rudnik pri Oedenburgu, je med vožnjo izgubil bič. Stopil je v bližnji gozd, da si odreže palico. V tem hipu je opazil, da stoji pred zakrito gozdno votlino, v njej pa je zagledal neko zagonetno postavbo divje razmršenih las in živalskega obraza. Voznik je preplašen odskočil, takoj nato pa je odhitel v bližnje selo in obvestil prebivalstvo. Nato je odšlo več mož v gozd in vdrli so v votlino. Našli so neznano gozdno bitje, zavito v čunje, duševno in telesno skoraj popolnoma uničeno, umazano in bebasto.

»Divjakinja« so odpeljali v bolnico. Poizvedovanja so pokazala, da je to neka Marija Mitzger, 50letna vdova, ki je pred leti brez sledu izginila. Zatekla se je v gozdno duplino, v kateri je živel brez vsakih sredstev, brez obutve in obleke. Hranila se je samo s koreninami, jagodami, gobami itd. Zvedeli pa niso, kaj jo je gnalo v samoto, kajti nesrečna žena še ni spregovorila nobene besedice.

»Divjakinja« so odpeljali v bolnico. Poizvedovanja so pokazala, da je to neka Marija Mitzger, 50letna vdova, ki je pred leti brez sledu izginila. Zatekla se je v gozdno duplino, v kateri je živel brez vsakih sredstev, brez obutve in obleke. Hranila se je samo s koreninami, jagodami, gobami itd. Zvedeli pa niso, kaj jo je gnalo v samoto, kajti nesrečna žena še ni spregovorila nobene besedice.

»Divjakinja« so odpeljali v bolnico. Poizvedovanja so pokazala, da je to neka Marija Mitzger, 50letna vdova, ki je pred leti brez sledu izginila. Zatekla se je v gozdno duplino, v kateri je živel brez vsakih sredstev, brez obutve in obleke. Hranila se je samo s koreninami, jagodami, gobami itd. Zvedeli pa niso, kaj jo je gnalo v samoto, kajti nesrečna žena še ni spregovorila nobene besedice.

so najboljšje, najtrajnejše in zato najcenejše.

Gospodarstvo

Prireditve ljubljanskega velesejma v l. 1928

Upravni svet je na svoji zadnji seji sestavil program prireditve v letu 1928. Iz tega načrta bo razvidno vsem gospodarstvom in kulturnim krogom, da se Ljubljanski velesejem vedno bolj razvija in da so zasnutki od leta do leta širokopoteznejši in postavljeni na obsežno bazo.

VIII. mednarodni vzorčni velesejem se vrši od 2. — 11. junija 1928. torej ob času, ko se baš razvija kupčija na veliko za jezensko sezono, na malo pa za spomladansko in poletno. Junij je za Ljubljano eden najlepših mesecev v letu. V petih razstavnih paviljonih se bo namestil mednarodni vzorčni velesejem t. j. industrija, obrt in trgovina. Posebni oddelek bo tvorila razstava avtomobilov. En paviljon se bo uporabil za gostilničarsko, hotelirsko in kavarniško razstavo, zvezano eventualno s tujsko-prometno razstavo in pokušnjo odprtih vin v sodu. V ostalem paviljonu bo nameščena higienska razstava.

Med velesejmom, t. j. dne 6. 7. in 8. junija je predviden srednjeevropski gostilničarski kongres v Ljubljani, katerega strumno organizira Zveza gostilničarskih združenj v Ljubljani.

Posebne oddelke velesejma bodo tvorile reprezentativna razstava francoske industrije, češki oddelek in specialna mizarska razstava. Upamo, da prihodnje leto pritegnemo h sodelovanju tudi celokupno tekstilno industrijo, ki se zadnja leta nenavadno hitro in uspešno razvija. Pokrajinska razstava se bo vršila od 1. — 10. septembra 1928. Razstava bo imela predvsem agrarni značaj, zastopana pa bo tudi kultura, telesna higijena in avstrijska industrija in obrt. Predvideno je, da bo priredila v dveh ali treh paviljonih Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani priložnost 160-letnice njenega obstoja, veliko »Jubilje kmetijske razstave«, ki bo obsegala sadjarstvo, zelenjadstvo, čebelarstvo, mlekarstvo in sirarstvo, vinarstvo, kmetijske stroje, razstavo konj in govedi, razstavo perutnine in malih živali ter kmetijsko-strokovno-poučni oddelek. V enem paviljonu bodo razstavljene izdelki avstrijske industrije in obrti, ki pri nas še niso zastopani, ali je nedovoljno razvita. To bo prva tovrstna avstrijska reprezentativna razstava na Balkanu.

V enem paviljonu bo nameščena Higijenska razstava, ki bo, popolnoma pregrajirana, gotovo vzbujala staro zanimanje vsakega ljudstva. Nadalje je projektirana razstava izloženih oken, književna razstava, revija slovenskih narodnih noš, konkurenca slovenskih harmonikarjev, razstava ptic iz Slovenije in event. tudi ribarska razstava.

To so samo surovi obris oba prireditve v letu 1928, ki bosta, zvezani z različnimi drugimi privlačnimi razstavami in prireditvami, gotovo vzbujali enako, če ne večje zanimanje kot dose-daj na celnem balkanskem polotoku in še daleč preko naših meja.

Priloge prireditve so v polnem teku. Naloga vseh merodajnih faktorjev pa je, da moralno in tudi materielno podpirajo stremljenja uprave vele-sejma za doseg visokih stavljenih ciljev v pro-vit našega naroda na ekonomskem, kulturnem in higijenskem polju.

— Z IV. trgovinski in mednarodni sejem v Lillu, se vrši od 6. do 22. aprila 1928. Uprava velesejma je dala na razpolago vsem našim zbormicam poseben prostor za organizacijo kolektivne razstave domače produkcije potom grafikov, fotografij in vzorcev. Stroški za to razstavo bi znašali samo 25 frankov za vsako podjetje, čigar firma bi bila objavljena v oficijelnem katalogu sejma. Podjetja, ki žele razstaviti na kolektivni razstavi se naj javijo pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— Kolektivna razstava naših proizvodov na Dunaju. Uprava dunajskega mednarodnega sejma je naslovila na Pooblaščenega trgovskega agencijo kraljevine SHS na Dunaju (I. Seilerstrasse 30) dopis ki se nanaša na prireditve kolektivne specialne razstave naših proizvodov na dunajskem sejmu. Trgovinska agencija je poslala ta dopis zbornicam in drugim gospodarskim ustanovam z opozorilom na koristi ki bi jih imela organizacija take kolektivne razstave za naše gospodarstvo v splošnem. Na letošnjem pomladanskem sejmu je imenovana agencija v zvezi z našim oficijelnim turističnim birojem napravila v tem oziru prvi poizkus in je v posebnem oddelku razstavljala za tujsko prometno propagando slike in modele o narodnih krasotah naše države. To razstavo je svečano otvoril naš poslanik na Dunaju. Razstava je imela dober uspeh, ki bi bil pa vsekakor večji, če bi se na njej razstavilo kolektivno tudi predmete naše produkcije. Interesenti, ki bi hoteli sodelovati na taki razstavi so naproseni, da o tem obvestijo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

— Mednarodni sejem v Bruslju. V Bruslju se vrši IX. trgovinski in mednarodni sejem od 12. do 25. aprila 1928. Uprava sejma ima naslov: »Palais de l'habitation parc du cinquantenaire«.

— Razsodišče pri Mednarodni trgovski zbornici. V svrhu hitrejšega in ekspeditivnejšega reševanja gospodarskih sporov med podjetniki raznih držav je ustanovila Mednarodna trgovska zbornica razsodišče, ki funkcijonira z največjim zadovoljstvom gospodarskih krogov vsega sveta. Nova klavzula, ki zajema kompetenco tega razsodišča in ki za reševanje sporov tvori bič navedena v sklepih pisnih domačih tvrdb s tvrdkami se glasi: »Vsi spori, ki bi nastali iz te pogodbe se rešijo po pravilniku arbitražnega razsodišča mednarodne trgovske zbornice, po enem ali več razsodiščih, imenovanih v zmlusu tega pravilnika.« Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozarja na to ustanovo zlasti vse naše izvoznike. Nacionalni odbor kraljevine SHS Mednarodne trgovske zbornice v Beogradu, daje o razsodišču interesentom vedno rade volje vse potrebne informacije.

— Razstava poljedelskih strojev v Parizu. V Parizu se vrši od 21. do 29. januarja 1928 v »Parc des Expositions, Porte de Versailles, VII. razstava poljedelskih strojev pod protektoratom francoskega poljedelskega ministrstva. Odbor razstave (Paris-VIII. Rue Jean — gonjon 8) je zainteresentom s podrobnejšimi informacijami rade volje na razpolago.

— Ustanovitev zavoda za proučevanje gospodarske konjunktore. V novemšem času se gospodarski krogi vedno bolj zavedajo, kako veliko vlogo igra v gospodarskem življenju dobra statistika. V mnogih državah so že ustanovili posebne zavode za proučevanje gospodarske konjunktore, ki zasledujejo celokupno gospodarsko življenje dotične države in sestavljajo na podlagi točnih opazovanj statistiko. Na ta način sestavljena statistika nudi možnost, da se oceni razvoj gospodarskega položaja za bližnje dobo. Take zavode imajo Nemčija, Francija, Češkoslovaška, Italija, Anglija itd. Zagrebška trgovsko-obrtniška zbornica je pokrenila to vprašanje pri trgovskem ministrstvu. Zbornica smatra, da bi se mogel tak zavod ustanoviti pri njenem informativnem oddelku, ki že ima na razpolago potrebno osebje in statistični material.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 400 m jamskih tračnic, spetnic z vijaki za gornje tračnice in 25 plošč črne železne pločevine ter glede dobave cilindrov za jamske svetilke. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Božična razstava umetnin v Jakopičevem paviljonu

Uprava ljubljanskega velesejma je zopet priredila razstavo umetnin in umetnoobrtnih izdelkov. Tako delovanje naše največje in najvažnejše gospodarske institucije moramo pozdravljati iz dveh vzrokov: Dokaz nam je, da zasleduje velesejem poleg čisto trgovskih namenov tudi namen poplirati delo naših umetnikov, poleg tega pa popularizirati našo umetno obrt. Zanimanje naše javnosti za te razstave je že samo na sebi dokaz, da ve naš narod ceniti veliko kulturno nalogo, ki si jo je dala uprava vele-sejma. Res je sicer, da je naša umetna obrt šele v začetku svojega razvoja, priznati pa moramo — in o tem smo se ponovno prepričali pri ogledovanju imenovane razstave, da je ta začetek zelo srečen.

V mislih imamo predvsem razstavljene keramične izdelke iz šole prof. Fr. Kralja keramičnega oddelka Tehniške srednje šole. Ta dela, ki bi bila v ponos vsakemu večjemu keramičnemu podjetju, so izdelki naših prvih učencev na tem zavodu, kar je vredno naglašati. Želeli bi bilo, da bi naša javnost porabila predbožnični čas ter bi z marljivim odkupovanjem teh izdelkov podprla hvalavredno delo tega zavoda. Poleg keramičnih izdelkov moramo omeniti tudi razstavljena ročna dela in preproge domačega in tulega izvora. Pri domačih proizvodih so udeležene učence ž. Ž. Z. obrtne šole — Oddelka za vezenje.

Vsi ti poskusi udejstvovanja na polju umetne obrti, četudi po obsegu še skromni, potrjujejo v nas mnenje, da je polje za delo v umetni obrti tudi pri nas rodovitno. Potrebno je kakor rečeno samo, da naše občinstvo tudi z dejanskim zanimanjem, to je z nakupovanjem umetno obrtnih predmetov podpira hoteče naših umetnikov. Vsekakor naj bi ne bilo pridobitnika ki bi iz te razstave odšel prazen rok.

Premog, drva
POGAČNIK, Bohoričeva 5. —
Telefon 2059. 2619

Ročni voziček
dobro ohranjen, pripraven za
trgovino — takoj naprodaj. —
Ponudbe pod «Voziček/3103»
na upravo «Slov. Naroda».

Butare in kolobarje
popolnoma suhe — izredno po-
ceni. — CEBIN, Ljubljana,
Wolfova ulica 1/2. 2807

DRUŽBA «ILIRIJA»
Premog, drva, koks
ogljje. — Dunajska cesta 46,
poleg Iv. Zakotnika. — Tele-
fon 2820. 108/L

Teod. Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta št. 3.
Krovec, stavniki, galanterijski in
okrasni klepar, instalacije vo-
govodov. — Naprava strelododov,
kopališke in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine
za firnež, barvo, lak in med
vsake velikosti, kakor tudi po-
sod (skatle za konzerve) ter li-
tografija. 123/L

Ivan Jax in sin Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

Božična in novoletna
darila se najbolje kupijo pri trvdki
Pri nizki ceni! Ignacij Žargi
Sv. Petra cesta 3 in 11, Ljubljana

Nudi cenjenim odjemalcem veliko izbiri pletenin,
zimskega perila. — Rokavic. — Nogavic. — Kravat
itd. po izredno nizkih cenah.

Mnogim še ni znano,
da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervozo, po-
manjkanje spanja, slab tek, zlato žilo povzroča slaba
prebava, katero najučinkovitejše odpravi znani eliksir
FIGOL. Prepričajte se tudi Vi, da preizkušena zdra-
vilna specialiteta FIGOL eliksir uredi prebavo in vam
vrne zdravje. FIGOL izdeluje in razpošilja po pošti
proti povzetju z navodili uporabe lekarna DR. Z.
SEMELIC, DUBROVNIK 2. — Poskusna steklenica z
omotom in poštino 40 Din. Originalni zabojček s 3
steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami pa 245 Din.
137-L

Oblačila

vseh vrst lastnega izdelka priporoča
priznana najsolidnejša domača tvrdka

Davorin Bizjak

Ljubljana, Stari trg 8.

!! Znižane cene do „Božiča“ cene znižane !!

Velika izbira: žepnih robcev, rokavic, NOGAČIC FLOR in VOLNENE, triko
perila za dame in gospode. — Srajce, ovratnike, kravate,
DIŠEČA MILA. — Kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike
pri **Josip Petelinc, Ljubljana**
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Oglejte si trgovino, prepričajte se!

**Najstarejša slovenska pleskar-
ska in hišarska delavnica**
Ivan Bricej, Ljubljana,
Dunajska cesta 15 in Go-
sposvetska cesta 2 (dvorišče
kavarne «Evropa».)
Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 72/L

Pisarniški uradnik
s prakso, zmožen stenografije
in strojeopisja ter vseh pisarni-
ških del — išče službo. — Na-
stopi s 1. januarjem. — Ponud-
be pod «Pisarniška moč/3116»
na upravo «Slov. Naroda».

G. Flux, Ljubljana,
Gospodarska ulica 4/I. Strokovni
posredovalni zavod za boljše
službe, 35 let obstoječ — išče
nujno plačilnega natakara, več
finih samostojnih kuharic za
izven Ljubljane, hišnika za tu,
II. kuharico v hotel poleg se-
fa itd. — Priporoča vsake vrste
osebje za tu in izven Ljublja-
ne. Za zunanja naročila prosim
priložite znamke. 3164

Stanovanje
obstoječe iz 4 sob, kopalnice in
prilike v I. nadstropju Miklo-
šičeve ceste št. 13, in poslovni
lokal v Selenburgovi ulici 7/I
— se oddajo s 1. jan. 1928.
Naslov v upravi «Slov. Naroda».
3172

Izšla je
Blasnikova
VELIKA PRATIKA
za prestopno leto 1928
ki ima 366 dni.
„VELIKA PRATIKA“
je najstarejši slovenski
kmetijski koledar, koji
je bil že od naših pra-
dedov najbolj vpošte-
van in je še danes naj-
bolj obratvan.
Letošnja obširna izdaja
se odlikuje po bogati
vsebini in slikah.
„VELIKA PRATIKA“
je na boljši in najce-
nejši družinski koledar.
Dobi se v vseh trgo-
vinah po Sloveniji in
stane 5 Din. Kjer bi jo
ne bilo dobiti, naj se
naroči po dopisnici pri
J. Blasnik naslednjih
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG, št. 12

Velour in pliš
se domače plahte, volne
izbira, ugodna cena

R. Miklauc
Pri Škofje
Ljubljana, Ljugarjeva ul.

Več prostorov
ležečih na dvorišču, primernih
za skladišča, oziroma za pisar-
ne — oddam s 1. februarjem
1928. — Poizve se: Franciškan-
ska ulica št. 8, I. nadstropje.
3030

Kupim manjšo
tovarniško poslopje
v Sloveniji. — Ponudbo pod
«Tovarna/3113» na upravo «Slov.
Naroda».

Opremljeno sobo
čedno, v bližini glavne pošte —
oddam. Cena nizka. — Naslov
pove uprava «Slov. Nar.» 3176

GON
lek proti kapavici (tri-
perju, gnojenju) ter za-
starelem kroničnem gno-
jenju triperja in vnetja
sečnega mehurja. Za po-
polno ozdravljenje je
treba 6 lončkov. Cena z
navodilom za lonček 45
dinarjev. — Proizvaja in
razpošilja po pošti
lekarna PENIČ,
Zaprešič.

L. Mikuš
LJUBLJANA
MESTNI TRG 15
priporoča svoje za-
logo dezinfekcijske in
sanitarne ter spre-
hajalne police.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Zastopnike
in zastopnice za prodajo srečk
na obroke išče — Bančna po-
slovalnica Bezjak, Maribor, Go-
spodarska ulica 25. 77/L

Stavbnega pisarja
sprejme za pomoč stavbnik
König, Marmontova ulica 16.
3134

**PRIVAT-
DETEREIV-
ZAVOD**
IVAN TOPLIKAR
LJUBLJANA
RIMSKA
C. 9

I. Stjepušin
ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, žice, šole,
partiture in ostale po-
trebnice za
vsa glasbila.
Odklikan na
pariški izlozbi.
Ceniki franko.

STAMPILJE
SITAR & SVETEK
Ljubljana
S. Petra c. 15

RADIO

FRANC BAR

PISALNI STROJI

SE

JE

PRESELIL

NA

MESTNI TRG 5

ŠAMPANJEC „BOUVIER“

„Demi sec“ (zmerno sladki), „Bouvier sec“ (ne
sladki), „Cuvee Reservee“ (nekoliko sladki)

Originalna vina v steklenicah
iz najugodnejše ležečih štajerskih vinskih gor.

Vina v sodih

Cenike razpošilja na zahtevo brezplačno, zastopstvo za
Slovenijo: Kerne & Fava, Ljubljana, Dunajska 15, ali
Kralj. dv. dobavitelji Clotar Bouvier, veleposredstvo vino-
gradov, Gornja Radgona.

Šampanjec in vino v steklenicah »Bouvier« se dobi v vseh
boljših trgovinah.

Spominjajte se Tabora!

Gramofone in gramofonske plošče

največje in svetovno sloveče tvornice z znamko „His master's voice“
dobite samo v specialni trgovini

A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 5

Kolosalna tvorniška zaloga. — Caruso, Šaljapin, Kurz, Jeritza, Ruffo, Battistini,
Tauber i dr. sloveči pevci pojo samo na naših ploščah in aparatih.
300 aparatov in 10.000 plošč vedno v zalogi. — Samo kvalitetno blago!
Vsak aparat umotvor! — Oddajamo tudi cenejše izdelke znamk ODEON, POLYPHON,
COLUMBIA, HOMOKORD ito. — Zaupljivim osebam olajšamo plačilo z daljšimi
obroki. — Za vsak aparat jamčimo 2 leti. — Vsa popravila izvršimo v lastni
delavnici strokovno, ceno in pod jamstvom.

Božična darila

KAKOR

ŽEPNE ROBCE

JEDILNE GARNITURE

PREPROGE itd.

PRIPOROČA TVRDKA

A. & E. SKABERNE, Ljubljana

Mestni trg 10.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtna kredite, eskontira menice, inka-
sira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse
v bančno stroko spadajoče posle

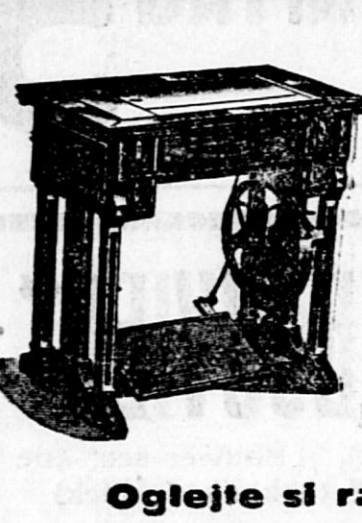
Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem
računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije
vodi poseben oddelček za njih prodajo, poleg tega prodaja
tudi srečke Ratne škode na obroke pod zelo ugodnimi pogoji

Najbolje in nacejeje si nabavite
vsa moška, fantovska in dečja ob-
lačila kakor tudi srajce, kravate,
naramnice, rokavice in nogavice

**v novo otvorjeni
konfekcijski trgovini**
Josip Ivančič
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 7

**Trajno in koristno
darilo za Božič in Novo leto je**
ŠIVALNI STROJ znamke **GRITZNER in Adler**
v raznih opremljenih. — Do Božiča znatno znižane cene.
Dobite le pri **JOSIP PETELINC**
Tudi na obroke.
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika ob vodi
Oglejte si razstavo brez obveznosti do nakupa.

Prvič v Ljubljani! Popolnoma
novol!

Zivljenje, žalost in veselje mladega dekleta, ki nam ga pokaže z nepopisno plastiko, umetniško izdelan film s skrajno napeto vsebino

Regine

Povratak iz Amerike. — Prvo razočaranje v domovini. — Tajni nočni obiski na njenem domu. — Polakt. — Čudovita vožnja v spalnem vozu. — Kdo je umoril? — Njena tajnost. — Svidenje. — V glavni vlogi ljubka

VIVIAN GIBSON
in ostali elitni filmski ansambl:

Wilhelm Diegelmann, Oskar Homolka, HARRY LIEDTKE, Lee Parry itd. itd.

V filmu vidimo prekrasne zasnežene pokrajine, zimski sport, življenje v salonu, borbe človeka z naravnimi silami itd.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Jutri v nedeljo predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. uri.

ELITNI KINO MATICA.

KLIŠEJE

**VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-
TIPIJE, IZDELUJE PO PRED-
LOŽENIH RISBAH, PEROPISIH
IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK
ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V
ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO
PO NAROČILU IN V NAJKRAJ-
ŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH**

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 23

Ako Vas kaj muči

ako čutite bolečine, kupite si v lekarni ali v tozadevni trgovini Fellerjev pravi lepo dišeči »Elsafluid«. Otirajte si vsako jutro in večer bolna mesta in iznenadilo in obradovalo Vas bo, kako brzo in prijetno je Elsafluid oblažil Vaše boli. Ako ste zdravi, rabite Elsafluid za izpiranje grla in umivanje telesa. Boste Elsafluidu hvaležni in ostali mu boste zvesti.

Dnevno negovanje telesa z Elsafluidom Vas bo nagradilo z bistro glavo, zdravim spanjem, obvaroval Vas bo pred nahodom, gripo in drugimi boleznimi in ustvarjal Vam bo tako veselje do življenja. Tudi notranje, par kapljic na sladkorju ali medu Vas obvaruje proti neugodnostim, krčem itd. ter na želodec prijetno deluje. Če naši stari starši in dedje so rabili Fellerjev Elsafluid zunanje in notranje kot zanesljivo domače sredstvo in kozmetikum za celo leto. Jače je in bolje deluje kot francosko žganje.

Zahtevajte v lekarnah ali tozadevnih trgovinah, tudi v najmanjših krajih, izrečno »FELLERJEV« pravi ELSAFLUID v poizkusnih steklenicah po 6.— Din. v dvojnih po 9.— Din ali v specialnih po 26.— Din. Ako ne, pa naročite potem direktno po pošti, potem imate seveda ceneje, čim več naročite naenkrat, ker z omotom in poštnino vred stane 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62.— Din. 27 poizkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih steklenic 139.— Din. 54 poizkusnih ali 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 250.— dinarjev. — Naslov označite jasno:

LEKARNAR
EUGEN V. FELLER, Stubica
Donja Elsatrg 238 Hrvatska

NARODNA KNJIGARNA, d. o. z.
knjigarna in trgovina s papirjem ter pisarniškimi in šolskimi potrebščinami,
Ljubljana, Štitarjeva ulica štev. 2.

Oblastno dovoljena
RAZPRODAJA
vsled opustitve trgovine.
Razprodaja bo trajala
samo do srede februarja 1928.
Znatno znižane cene — Ugodna prilika za knjižnice in druge interese

Znižane cene pri »Tribuna« za Božič.

Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozov, igračišč, vozičkov, stolic, koledarjev, malih dvokoles in tritikljev, šivalnih strojev in dvokoles. Poseben oddelek za po pravno dvokoles, motorjeve, šivalnih strojeve, otroških vozičkov itd. Emaliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. — TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Cenik franco.

Zastore, posteljna pregrinjala, perilo, monograme, obleke i. dr.
veze najfinije in najceneje

mehanično umetno vezanje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Tovarna perila »TRIGLAV«

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega moškega perila

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

Sukno — Doubl
Kamgarn
za moške obleke — Velika
izbira — Ugodne cene
R. Miklauc
»PRI SKOPU«
Ljubljana, Ljubarčeva ul.

KOLEDARJI.

Najugodnejši nakup koledarjev za l. 1928

vam nudi

tiskarna »SLOVENIJA«, Ljubljana, Wolfova ulica 1

Ker je zaloga omejena, poslužite se te prilike še pred Novim letom. Izdelki so prvovrstni in prednjačijo uvoženemu tozadevnemu blagu.

Cene:

Pisarniški beležni koledar. Din 9—10—
Blok utrgalni koledar brez stene Din 4 50
Blok utrgalni koledar z 1 po svoensko silko okr. sieno
(pri raven za trgovce) Din 7—
Stenski koledar Din 5—
Zepni notes koledar Din 5—6—
Mail koledarček Din 4—5—
V reklamne svrhe tiskani koledarji na kartonu 11 x 7 1/2 cm 1000 kom.
500 Din, 500 kom. 300 Din.

Lovske puške

florbert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov kupiš pri: **F. K. KAISER**, puškar, Ljubljana, Selenburgova 6. — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo.

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje vseh vrst kovin, čisti tudi okna in zrcala.

Da ne boste oškodovani, pazite pri nakupu v lastnem interesu na ime

„SIDOL“

ter najodločnejše odklanjajte raznovrstne manje vredne ponarejene znamke.

„SIDOL“

se dobi v vsaki trgovini.

Resnična uteha živčno bolnim

je moj pravkar izišli spis. V njem govorim o mnogih dolgotrajnih izkušnjah, o vzrokih, postanku in lečenju živčnih bolezni. Vsakemu, ki na spodnji naslov piše ponj, pošljem popolnoma brezplačno ta zdra slveni evangeli.

Na tisoč zahvalnih pism izpričuje edinstveni uspeh neumornega, vestnega raziskavanja v dobiti trpečemu človestvu. Kdor spada k

veliki armadi živčno bolnih, kdor trpi na raztresenosti, omotičnosti, slabem spominu, glavobolu iz nervoznosti, pomanjkanju spanja, motenju želodca, prehodu občutljivosti, bolečinah v udih, spošni ali delni telesni slabosti ali na drugih nešteti pojavih

si mora naročiti mojo tolažbo polno knjižico!

Kdor jo bo pazljivo prečital, bo pomirljivo prepričan, da imamo kaj preprosto pot do zdravja in življenske radosti. Ne odlašajte in pišite še danes!

Ernst Pasternack, Berlin, SO

M CHAELKIRCH-PLATZ Nr. 13, APT 158

Hektografični aparati, zvitki masa hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi pri **Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 6** Tel. 2980

Jadransko-Podunavska banka - Beograd

Delniška glavnica: 120.000.000 Din

in njene slovenske podružnice

Kranj, Ljubljana, Maribor

Delniška glavnica: 120.000.000 Din

Eskontiraj menice; **sprejemaj** vloge na hranilne knjižice in tekoče račune; **dajaj** predjume na državne papirje kakor: 7% investicijsko posojilo, 2 1/2%, ratno šteto, 4% agrarne obveznice ter vse kotirane papirje. **Prodaja in kupuje** devize in valute ter izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo najkulantneje.